

LAPPAJÄRVEN KUNTA

Talousarvio vuodelle 2025 ja
taloussuunnitelma vuosille 2025 – 2027
Kunnanhallitus § 204 02.12.2024
Kunnanvaltuusto § 16.12.2024

Sisällys

1 TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027, YLEISPERUSTELUT	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.2 Lappajärven kuntastrategia 2025	6
1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys.....	6
1.3.1 Valtiontalous	8
1.3.2 Kuntatalous.....	9
1.3.3 Hyvinvointialuehallint	9
1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat	10
2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	17
3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT	20
3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet	20
3.2 Talousarvio kokonaisuutena	21
3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio	22
3.4 Menojen kehitys	24
3.5 Tulojen kehitys.....	25
4 KÄYTTÖTALOUSOSA	29
4.1 YLEISHALLINTO	29
4.1.1 Luottamushenkilöhallinto	29
4.1.2 Yleiset toimistopalvelut	31
4.1.3 Muu yleishallinto	32
4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI	33
4.2.1 Toimielimet ja projektit.....	33
4.2.2 Terveyspalvelut	33
4.3 SIVISTYSTOIMI.....	33
4.3.1 Sivistystoimen hallinto.....	34
4.3.2 Esi- ja perusopetus	35
4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta	37
4.3.4 Lukiokoulutus.....	38
4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus.....	39
4.3.6 Kirjastotoimi.....	40
4.3.7 Vapaa-aika.....	41
4.3.8 Varhaiskasvatus.....	43
4.4 MUUT PALVELUT	45
4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet	45
4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus.....	47

4.5	TEKNINEN TOIMI	48
4.5.1	Yhdyskuntasuunnittelu	48
4.5.2	Yhdyskuntapalvelut	49
4.5.3	Toimitila- ja vuokrauspalvelut	50
4.5.4	Vesihuolto	51
4.5.7	Muu liikeluonteinen toiminta	53
4.5.8	Muu toiminta	53
4.5.9	Ympäristöpalvelut	54
4.6.0	Rakennusvalvonta	54
4.6	ELINVOIMAPALVELUT.....	56
4.6.1	Kehitysvaliokunta.....	56
4.6.2	Elinkeinoelämän edistäminen.....	57
5	TULOSLASKELMA	59
5.2	Tuloslaskelma.....	60
6	INVESTOINNIT	61
7	RAHOITUSLASKELMA	63
8	HENKILÖSTÖ.....	64
9	TALOUSSUUNNITLMA	67
10	RAHOITUSSUUNNITELMA.....	72
11	VESIHUOLTOLAITOS	73

1 TALOUSARVIO 2025 JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2026 – 2027, YLEISPERUSTELUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Visiomme "hyvän elämän ja elämysten paikkana Euroopan suurimman kraatterijärven rannalla" jatkaa työtämme myös tulevana vuonna 2025. Tämä visio muistuttaa meitä Lappajärven erityislaatuudesta ja vastuustamme kehittää kuntaamme siten, että se palvelee niin nykyisiä kuin tulevia sukupolvia.

Vuosi 2025 tuo mukanaan merkittäviä mahdollisuuksia, mutta myös huomattavia ja kasvavia haasteita. Talousarvion valmistelua ovat värittäneet monet epävarmuustekijät, jotka leimasivat jo edeltänyttä vuotta: maailmanlaajuisen tilanteen epävakaus, suhdanteiden ennustamattomat vaihtelut sekä kuntatalouden alati muuttuva toimintaympäristö.

Haastava taloustilanne ja yleismaailmallinen epävakaus

Kunnallishallinnossa kohtaamme tällä hetkellä monia vaikeasti hallittavia ilmiöitä, jotka tuovat painetta päätöksentekoon. Valtion voimakkaat muutokset kuntien valtionosuuksiin, sote-siirtolaskelmat ja yleismaailmallinen epävakaus vaikuttavat olennaisesti kuntien talousarvioiden valmisteluun.

Lisäksi TE-palveluiden uudistus, verotulojen kehitys, energian hintojen nousu ja korkomarkkinoiden epävakaus luovat paineita budjettiin. Väestörakenteemme muutokset, alhainen syntyvyys, ja alueemme kasvava ikääntyneiden osuus, lisäävät palvelutarpeita samalla kun työkäinen väestö vähenee, mikä heijastuu kuntatalouden kantokykyyn. Näiden lisäksi välttämättömät investointitarpeet, kuten infrastruktuurimme kehittäminen, ovat keskiössä suunnittelussamme.

Hyvinvointialueille siirtyminen on muuttanut merkittävästi kuntien roolia ja päätösvaltaa. Hyvinvointialueiden alijäämät heijastuvat kuntasektoriin ja haastavat kuntien kykyä ylläpitää palvelujen tasapuolista saatavuutta. Tämä tuo meidät yhä tärkeämmän kysymyksen äärelle: miten voimme varmistaa, että kuntalaiset saavat tarvitsemansa lähipalvelut myös jatkossa?

Talousluvut ja näkymät

Vuoden 2023 tilinpäätöksemme osoitti ylijäämää, mikä antaa meille vakautta kohdata tulevia haasteita. Edellisten tilikausien kertynyt ylijäämä oli yhteensä 1.795.340 euroa, ja tilikauden 2023 ylijäämä 543.369 euroa. Tämä positiivinen tulos on osoitus siitä, että talouttamme on hoidettu huolellisesti ja vastuullisesti. On kuitenkin selvää, että tämä tilanne heikentyy ja tarvitsemme tiukkaa talouskuria ja suunnitelmallisuutta vuodelle 2025 alijäämän selättämiseksi.

Lainakantamme on kohtalainen, vaikkakin valtakunnallisesti vertailtuna huomattavasti alle keskiarvojen, noin 4490 euroa/asukas vuonna 2024, ja korkojen laskeva suunta näyttäisi parantavan maksukykyämme lähitulevaisuudessa. Tästä kaikesta huolimatta meidän on harkittava investointipäätöksemme erityisen tarkkaan, mutta kuitenkin samalla huolehdittava siitä, että kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaa tukevat hankkeet ja investoinnit etenevät.

Investoinnit tulevaisuuteen

Lappajärvi on määrätietoisesti sitoutunut kehittämään aluettaan (Arctic Crater Lake Center kokonaisuutena.) Yksi merkittävimmistä investoinneistamme on Nykälänniemen- Kyrönsaaren ja Halkosaaren kevyenliikenteen siltojen rakentaminen vuosina 2025–2026. Tämä hanke ei ole pelkästään infrainvestointi, vaan strategisesti tärkeä panostus alueen matkailun, elinvoiman ja kuntalaisten liikkumisen sekä yhteyksien parantamiseen. Hotelli Kivitipun ja koko Nykälänniemen turvaaminen elinvoiman ja yrittämisen mahdollistamiseksi ovat myös strategiamme ytimessä osana koko alueen elinvoiman vahvistamista ja varmistamista. Vaikka joudumme tekemään tiukkoja valintoja investointien suhteen, tavoitteemme on aina rakentaa tulevaisuutta, joka palvelee kaikkia kuntalaisia ja tukee Lappajärven asemaa koko elämän kokoisena kuntana strategian viitoittamalla tiellä.

Toivoa ja yhteistyötä kohti vuotta 2025

Kaikista haasteista huolimatta Lappajärven vahvuus on sen yhteisöllisyys ja ainutlaatuinen geologinen perimä. Kuntamme taloudellinen perusta on edelleen suhteellisen vakaa, ja meillä on kykyä ja tahtoa kohdata edessä olevat vaikeudet.

Uskon, että voimme rakentaa tulevaisuutta, jossa haasteet käännetään mahdollisuuksiksi ja Lappajärvi säilyy paikkana, jossa elämänlaatua, luonnonläheisyyttä ja innovatiivisuutta arvostetaan. Vuosi 2025 on yhteinen tilaisuutemme näyttää, miten pienikin kunta voi olla suuri toimissaan ja saavutuksissaan.

Kiitän teitä kaikkia sitoutumisestanne ja toivotan teille rohkeutta, yhteistyön henkeä ja uskoa tulevaan. Yhdessä voimme varmistaa, että Lappajärvi pysyy visiona, jossa hyvä elämä ja elämykset kohtaavat – nyt ja tulevaisuudessa.

Kunnanjohtaja
Sami Alasara

1.2 Lappajärven kuntastrategia 2025

Kuntastrategiassa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista (Kuntal 27 §). Voimassa olevan Lappajärven kunnan Kuntastrategia 2025 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 24.4.2023 § 7. Strategian mukaan kunnan visio on Hyvän elämän ja elämysten paikka Euroopan suurimman kraatterinjärven rannalla. Missio on Lappajärvi näkyväksi tarinoiden, erityislaatuisen järven ja arktisen luonnon avulla. Luodaan jokaista lappajärveläistä kunnioittava palveluiden kokonaisuus. Arvot ovat Rohkea-Näkyvä-Elävä.

Kuntastrategian kärjet ovat:

- Elämää palveleva kunta
- Kehittyvä matkailukunta
- Yrittäjyyttä tukeva kunta
- Kestävä kunta

Kuntastrategian kärjille on asetettu seuraavat tavoitteet:

Elämää palveleva kunta

- Asuinympäristön viihtyisyys ja turvallisuus
- Ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- Palveleva ja osallistava
- Aktivointi- ja hyvinvoinnin tukeminen
- Asumisen edistäminen Lappajärvellä
- Yhteisöllisyyden tukeminen
- Vetovoiman Masterplan-suunnitelmaan panostaminen
- Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen

Kehittyvä matkailukunta

- Tapahtumatarjonnan edistäminen
- Kausiasukkaiden viipymän pidentäminen
- Nykälänniemi – Halkosaari alueen kehittäminen kraatterijärven seudun keskuksena
- Kraatterijärven brändin vahvistaminen
- Matkailun kehittäminen ja matkailijoiden määrän kasvattaminen

Yrittäjyyttä tukeva kunta

- Kunnan toiminta suosii paikallisia alkutuottajia ja yrittäjiä
- Yrittäjien kannustaminen ja positiivinen asenne yrittämiseen
- Kilpailukykyisen infran mahdollistaminen

Kestävä kunta

- Energiatehokkaat ratkaisut ja Green Care-ajattelu
- Kestävä talous
- Monipaikkaisuuden edistäminen
- Kulttuuriperimän esille tuominen

Kuntastrategia sisältää kullekin tavoitteelle vielä erikseen toimenpiteet. Nämä huomioidaan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa.

1.3 Toimintaympäristö ja taloudellinen kehitys

Epävarmuus maailmantaloudessa on kasvanut viime kuukausina, johon syynä on ennen kaikkea ollut geopoliittisten jännitteiden kiristyminen. Keskeinen alasuuntainen riski on Lähi-idän konfliktin eskaloituminen, sekä sodan jatkuminen Ukrainassa.

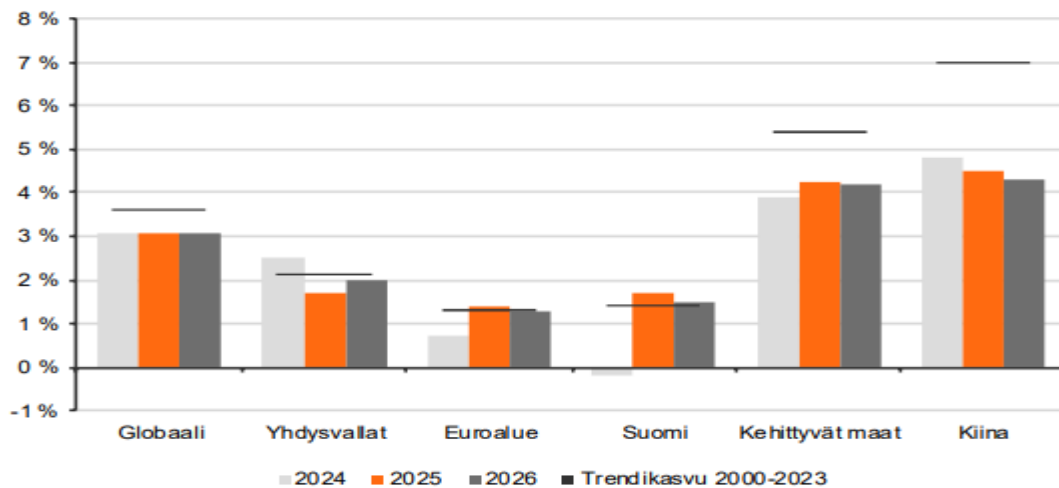
Globaali talous on kasvanut vaatimattomasti yleisen epävarmuuden ja kireän rahapolitiikan jarruttaessa aktiviteettia. Talouden aallonpohja vaikuttaa ajoittuneen alkuvuoteen 2024 ja näyttäisi jääneen lyhytaikaiseksi. Ennusteiden mukaan inflaation rauhoittumisen, rahapolitiikan vähittäisen keventymisen sekä

teollisuuden virkoamisen myötä ensi vuoden alusta talous voisi kirkastua. Toisaalta protektionismin nousu keskeisten talouksien välillä voi hidastaa kasvua. Hidastuva inflaatio ja laskevat korot kasvattavat reaalitylöjä monessa taloudessa. Talouskasvu painottuu yhä Yhdysvaltoihin ja nouseviin talouksiin. Nopea talouskasvu jatkuu Intiassa erityisesti palveluiden kannattelemassa. Sen sijaan Kiinan talousnäkömät ovat haastavat. Maailmantalous kasvaa vuonna 2024 3,1 prosenttia, ja kasvu hidastuu kolmeen prosenttiin vuonna 2025.

Euroalueen talouskasvu käynnistyi kuluvan vuoden alkupuoliskolla, mutta näkömät ovat ennakoivien indikaattoreiden perusteella yhä haastavat. Etenkin Saksan teollisuuden tilanne aiheuttaa huolta. Ranskan näkömyä tukee palveluiden pirstyminen. Kuluttajien luottamus on vahvistumassa inflaation hidastuessa ja reaalitylöjen kasvaessa. Katsauksen mukaan Euroalueen talous kasvaa vuonna 2024 0,7 prosenttia, ja kasvu kiihtyy 1,5 prosenttiin vuonna 2025.

OP Markets'n talouskatsaus:

Konsensus BKT-kasvuennusteet (v/v) ja trendikasvu

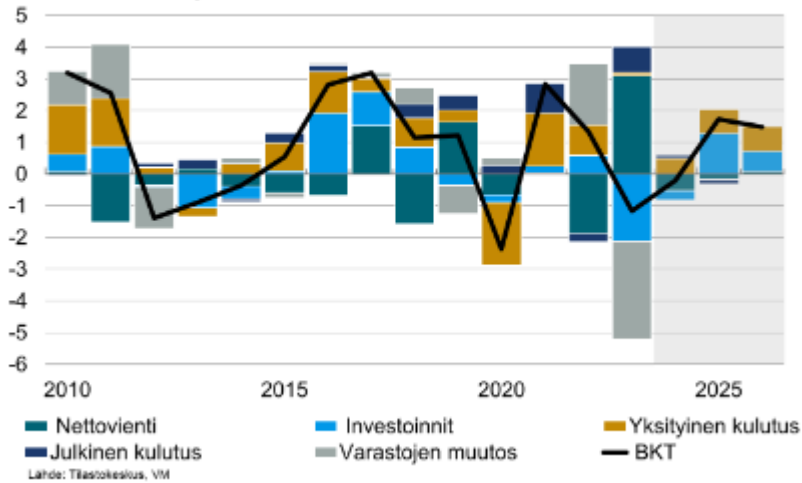
Lähde: OP Markets, Bloomberg

VM:n talouskatsauksen mukaan Suomen talous näyttäisi selättäneen taantuman. Bruttokansantuote (BKT) supistuu vielä 0,2 prosenttia vuonna 2024, mutta kasvu on käynnistynyt vuoden alkupuoliskolla. Loppuvuotta kohden talouden toipumisen odotetaan vahvistuvan. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku tukevat kulutusta ja investointeja. Vuosina 2025 ja 2026 kasvu nopeutuu ja on 1,7 ja 1,5 prosenttia vuodessa. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyysvoimat kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson.

Suomen talouden kehitys on ollut viime vuosina selvästi heikompaa kuin euroalueella keskimäärin. Suomessa tuotanto laski vuoden 2022 toisen neljänneksen jälkeen vuoden 2023 loppuun mennessä yhteensä noin 2,5 prosenttia. Tuotannon laskun takana olivat hintojen ja korkojen nousu sekä Venäjän hyökkäysoidan suorat vaikutukset Suomen talouteen. Sekä sodan että korkojen nousun epäsuorat vaikutukset ovat olleet Suomessa suuremmat kuin euroalueen maissa keskimäärin. Venäjän talouden ja kaupan merkitys Suomelle oli ennen hyökkäystä suurempi kuin useimmille euroalueen maille. Korkojen nousun vaikutus on ollut muita maita voimakkaampi, koska Suomessa asuntoluotoista 94 prosenttia on vaihtuvakorkoisia ja korkojen nousu on välittynyt reaalitylöalouteen nopeasti.

Suomen BKT ja kysyntäerät

vuosimuutos ja kontribuutio, %

Kotimaan talouden taantuma loppui alkuvuonna. Alku- ja palvelutuotanto kääntyivät kasvuun mutta rakentamisen ja teollisuuden tuotannon lasku jatkui. Rakennustoiminta supistuu edelleen, vaikka takana on jo kaksi vuotta jatkunut taantuma. Talouden tuottavuus on heikkoa. Työn tuottavuus työtuntia kohti koko taloudessa koheni vain hiukan viime vuonna. Vuonna 2024 kokonaistuotanto vähenee edelleen. Teollisuus- tuotanto kärsii edelleen vaikeista vientimarkkinoista ja tuotantoa vähensivät myös alkuvuoden lakot. Vuonna 2024 koko talouden arvonlisäys supistuu 0,5 prosenttia, sillä jalostustoimialojen tuotanto vähenee viime vuotta enemmän. Tuotantoa ylläpitävät palvelu- ja varsinkin alkutuotanto.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2024
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2024:43

1.3.1 Valtiontalous

Valtionhallinnon alijäämä on tänä vuonna 3,2 prosenttia suhteessa BKT:hen. Sopeutustoimien ansiosta valtionhallinnon rahoitusaseman heikkeneminen pysähtyy ensi vuonna, tosin jääden tuntuvasti alijäämäiseksi koko ennustejaksolla.

Hallitus päätti kevään 2024 kehysriihessä hallitusohjelman merkittävien sopeutustoimien lisäksi 3 mrd. euroa julkista taloutta vahvistavista lisäsopeutustoimista vuodesta 2025 lähtien. Vaikka nämä ja aiemmin päätetyt sopeutustoimet parantavat valtion rahoitusasemaa, sitä rasittavat aikaisemmat menoja kasvattavat päätökset, korkomenojen kasvu sekä erityisesti tänä vuonna hidastunut verotulojen kasvu. Ennustejaksolla valtion menoja lisäävät lisäksi F-35-hävittäjähanke sekä Venäjän hyökkäyssodan aiheuttamat lisäkulut maanpuolustukseen, maahanmuuttoon ja huoltovarmuuteen. Vuonna 2025 valtionhallinnon menoja kasvattaa myös hyvinvointialueiden rahoituksen nopea kasvu.

Vuodesta 2025 lähtien lähes kaikille eri hallinnonaloille kohdistuvat säästötoimet alkavat hidastaa kulutusmenojen kasvua. Vuonna 2025 TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy valtionhallinnolta kunnille. Järjestämisvastuusta koituvat laskennalliset kustannukset hyvitetään kasvaneina tulonsiirtoina kunnille. Valtionhallinnon osuus kaikista julkisen sektorin kulutusmenoista on laskenut koko 2000-luvun, ja kehityksen arvioidaan jatkuvan tulevinakin vuosina.

Vuoden 2025 talousarvioesityksessä investointeja kasvattavat panostukset mm. raideliikenteeseen, teiden päällystämiseen ja korjausvelan purkamiseen. Rajavalvontaan on tulossa uusia hankintoja, kun Rajavartio-

laitokselle toimitetaan vartiolaivoja vuosina 2025 ja 2026. Ennustejakson loppupuolella investointeja lisäävät myös Puolustusvoimien Laivue 2020 -hankkeen alustoimitukset.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2024
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2024:43

1.3.2 Kuntatalous

Kuntahallinnon rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 mrd. euroa alijäämäiseksi. Synkät luvut aiheutuivat etenkin sote-uudistuksen jälkeen kuntahallintoon jääneiden kulutusmenojen nopeasta kasvusta. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina entistä haastavammalta. Kuntahallinnon alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden lukemissa eli 0,5 prosentissa. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamien verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämissuunnitelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille.

Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla.

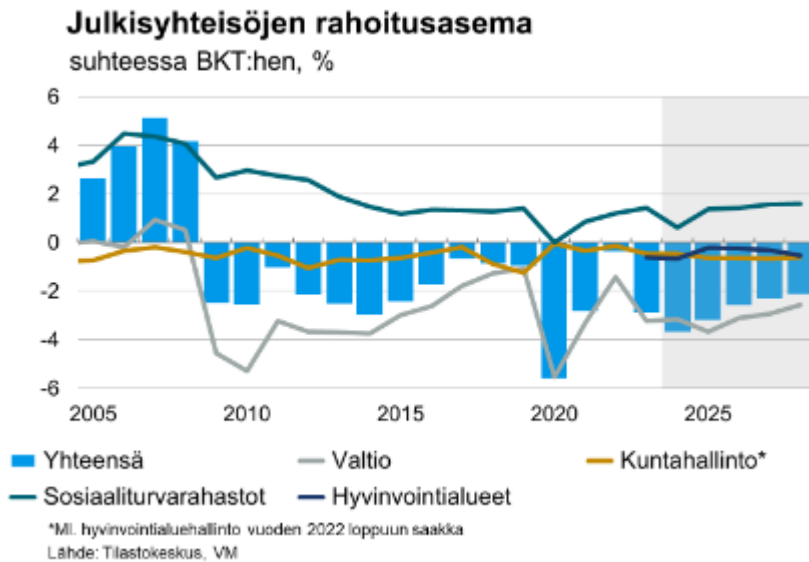
Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2024
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2024:43

1.3.3 Hyvinvointialuehallinto

Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi 2023 oli taloudellisesti vaikea ja rahoitusasema selvästi alijäämäinen, -1,7 miljardia euroa eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2024 tilanne pysyy edelleen haastavana ja rahoitusasema heikkenee vielä -0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 alueiden tulot kasvavat valtionrahoituksen jälkikäteistarkistuksen takia ja rahoitusasema paranee -0,2 prosenttiin.

Kertymätiedot alueiden taloudesta osoittavat, että menojen kasvu on jatkunut alkuvuonna edelleen nopeana ja alueiden omat tilinpäätösennusteet viittaavat siihen, että taloudellinen tasapaino heikkenee yhä. Menojen kasvua ajaa ennustekaudella erityisesti korkeat palkkojen sopimuskorotukset ja palvelujen ostojen kasvu. Koska palkkojen sopimuskorotukset ylittävät yleisen ansiotason kasvun, ei valtionrahoitus huomioi niiden vaikutuksia yleisen ansiotason ylittävältä osalta etukäteen. Vuonna 2025 rahoitusasema kohtenee, kun valtion rahoituksessa huomioidaan v. 2023 toteutuneiden kustannusten ero rahoitukseen.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtionrahoituksesta ja asiakkaiden maksutuloista. Valtionrahoitus kasvaa reippaasti vuonna 2025, kun siinä huomioidaan vuonna 2023 kertynyt alueiden alijäämä, joka kasvattaa valtionrahoitusta n. 1,4 miljardilla eurolla. Tässä ennusteessa seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus on arvioitu julkisen talouden suunnitelmassa tehtyjen varausten perusteella. Jos alueiden menot kehittyisivät ennustetun mukaisesti, olisi jälkikäteistarkistus suurempi kuin mihin nyt on varauduttu. Alueen maksutuottojen odotetaan kasvavan indeksitarkistusten ja säästötoimien vuoksi nopeasti tänä ja ensi vuonna.

Lähde: Taloudellinen katsaus Syksy 2024
Valtiovarainministeriö, Julkaisuja 2024:43

1.4 Lappajärven kunnan alue, väestö ja työpaikat

Alue

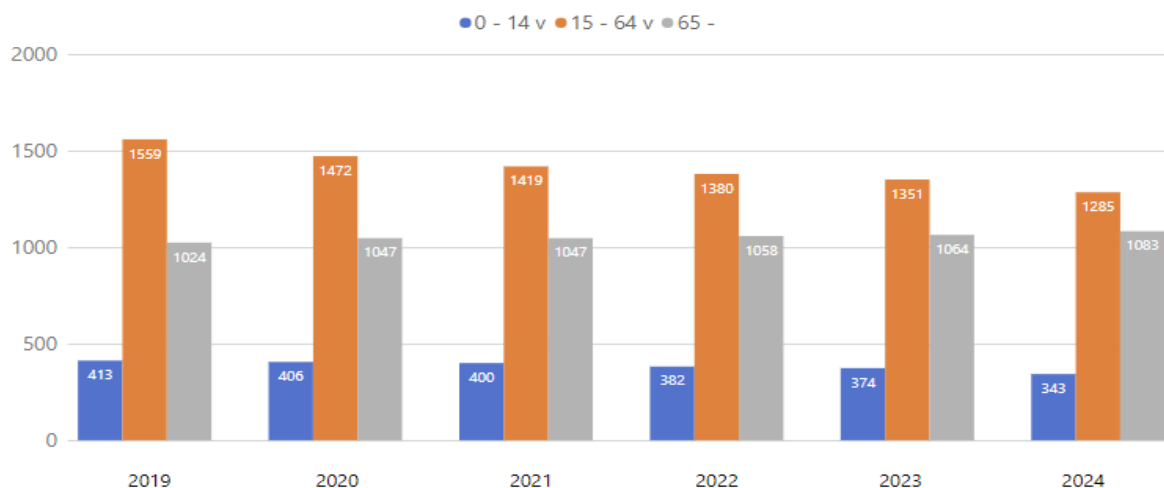
Lappajärven kunnan pinta-ala on 523,7 neliökilometriä, josta maata 420,9 ja vettä 102,8 neliökilometriä. Lappajärvi kuuluu Etelä-Pohjanmaan liittoon, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueeseen ja Järviseedun seutukuntaan. Lappajärvi kuuluu EU-tavoitejaossa tavoite 2-alueeseen.

Väestökehitys

Lappajärven kunnan väestön ja eräiden keskeisten palvelujen käyttäjien määrälliset muutokset (Lähde: Tilastokeskus)

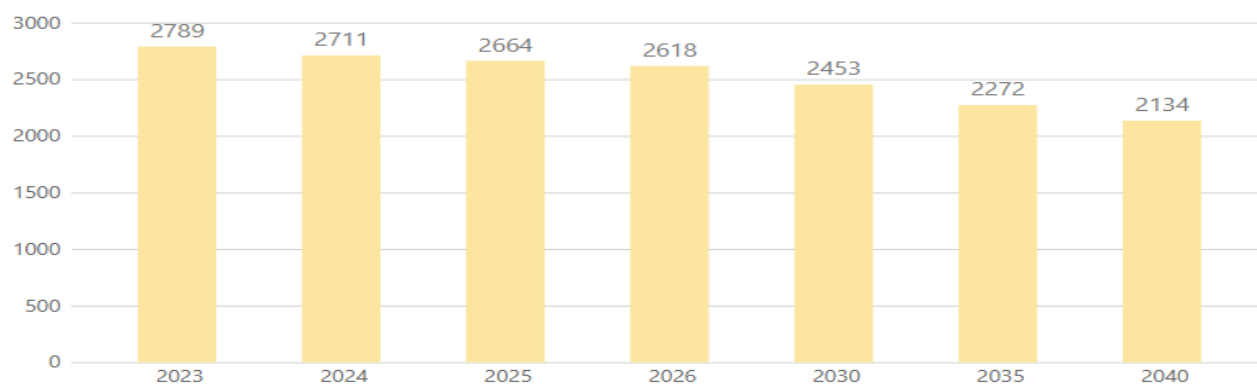
Lappajärvi	0 - 14 v	15 - 64 v	65 -	Yhteensä
2019	413	1559	1024	2996
2020	406	1472	1047	2925
2021	400	1419	1047	2866
2022	382	1380	1058	2820
2023	374	1351	1064	2789
2024	343	1285	1083	2711

Ikäjakauma (Lähde: Tilastokeskus)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 - 14 v	413	406	400	382	374	343
15 - 64 v	1559	1472	1419	1380	1351	1285
65 -	1024	1047	1047	1058	1064	1083

Väestöennuste 2023 - 2040 (Lähde: Tilastokeskus)

Väkiluvun muutos vuosittain (Lähde: Tilastokeskus)

Vuosi	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahanmuutto	Kokonaismuutos	Väkiluku
2019	12	68	-56	100	-56	35	5	30	-82	2 996
2020	15	39	-24	95	-68	25	5	20	-71	2 925
2021	20	55	-35	88	-46	28	5	23	-59	2 866
2022	17	57	-40	82	-38	34	2	32	-46	2 820
2023	16	44	-28	84	-49	47	0	47	-31	2 789
2024	10	29	-19	63	-11	27	1	26	-4	2 785

Keskeiset väestöä kuvaavat tunnusluvut (Lähde: Tilastokeskus)

Nimi	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Väkiluku	2 996,0	2 925,0	2 866,0	2 820,0	2 789,0	
Väkiluvun kokonaismuutos, henkilöä	-82,0	-71,0	-59,0	-46,0	-31,0	-4,0
Väkiluvun muutos edellisestä vuodesta, %	-2,7	-2,4	-2,0	-1,6	-1,1	
Alle 15-vuotiaiden osuus väestöstä, %	13,8	13,9	14,0	13,5	13,4	
15-64 -vuotiaiden osuus väestöstä, %	52,0	50,3	49,5	48,9	48,4	
Yli 64-vuotiaiden osuus väestöstä, %	34,2	35,8	36,5	37,5	38,1	
Väestöllinen huoltosuhde	92,2	98,7	102,0	104,3	106,4	
Taloudellinen huoltosuhde	180,0	196,1	195,2	189,8		
Keski-ikä, molemmat sukupuolet	50,0	50,6	50,9	51,4	51,4	

Nimi	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ruotsinkielisiä	13,0	12,0	13,0	11,0	11,0	11,0
Suomenkielisiä	2 918,0	2 849,0	2 781,0	2 721,0	2 669,0	2 612,0
Ulkomaan kansalaisia	134,0	116,0	114,0	113,0	118,0	142,0
Vieraskielisiä	147,0	135,0	131,0	134,0	140,0	166,0
Vieraskielisten osuus väestöstä, %	4,8	4,5	4,5	4,7	5,0	6,0

Koulutusaste

Vähintään toisen asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä v. 2022	71,4 %
Korkea-asteen tutkinnon suorittaneita, osuus 15 vuotta täyttäneistä, v 2022	23,2 %

Työllisyyskatsaus:

Etelä-Pohjanmaan alueella oli syyskuun lopussa 6111 työtöntä työnhakijaa. Vuoden takaisesta vertailuajan kohdasta määrä nousi 825 työnhakijalla (15,6 %). Koko maassa työttömien työnhakijoiden määrä nousi samalla ajanjaksolla 12,0 prosentilla. Työttömien työnhakijoiden määrä Etelä-Pohjanmaan alueella nousi edellisestä kuukaudesta 24 henkilöllä. Lomautettujen lukumäärä syyskuun lopussa oli 742, jossa nousua viime vuoden vertailuajankohtaan oli 63 henkilöä eli 9,3 %. Viime kuukaudesta lomautettujen lukumäärä nousi 54 henkilöllä. Työttömien työnhakijoiden osuus Etelä-Pohjanmaan työvoimasta oli 7,1 prosenttia, joka oli MannerSuomen toiseksi alhaisin. Koko maassa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli 10,4 prosenttia.

Lappajärvi, työttömät työnhakijat:

	Työttömät työnhakijat kuukauden lopussa	Työvoima	Työttömien osuus työvoimasta
31.12.2019	92	1215	7,6 %
31.12.2020	110	1190	9,2 %
31.12.2021	83	1160	7,2 %
31.12.2022	80	1103	7,3 %
31.12.2023	75	1055	7,1 %
30.09.2024	59	1058	5,6 %

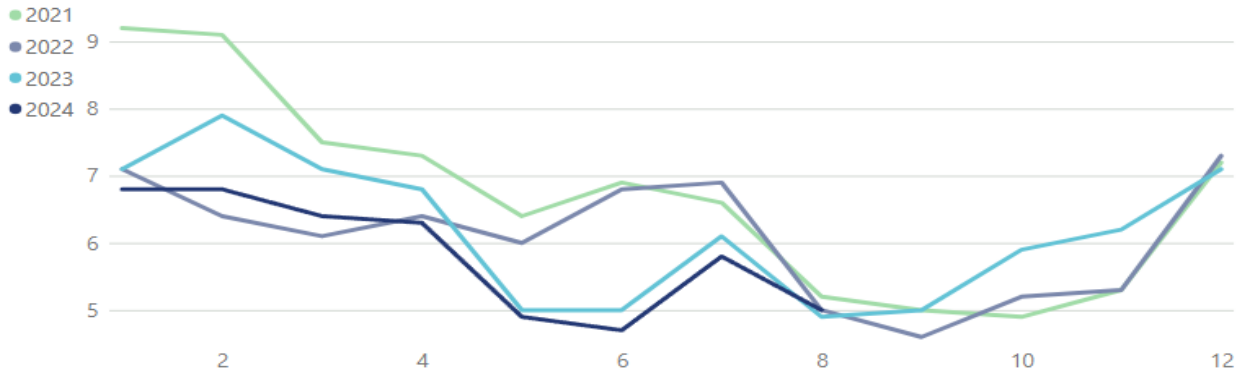
Työmarkkinat

Työllisyyskatsaukset

Työttömien osuus työvoimasta kuukausittain (TEM), %

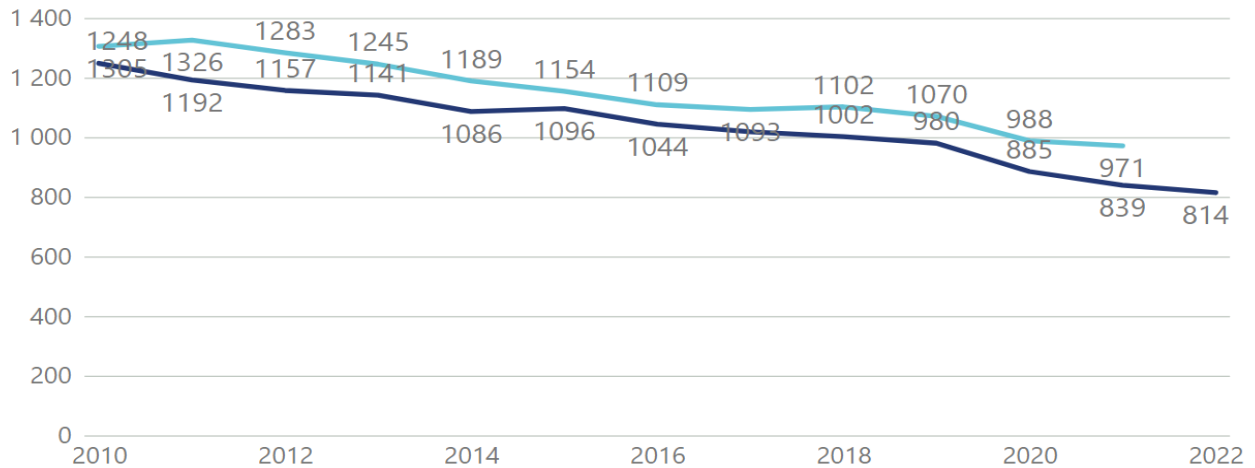
ELY

TEM

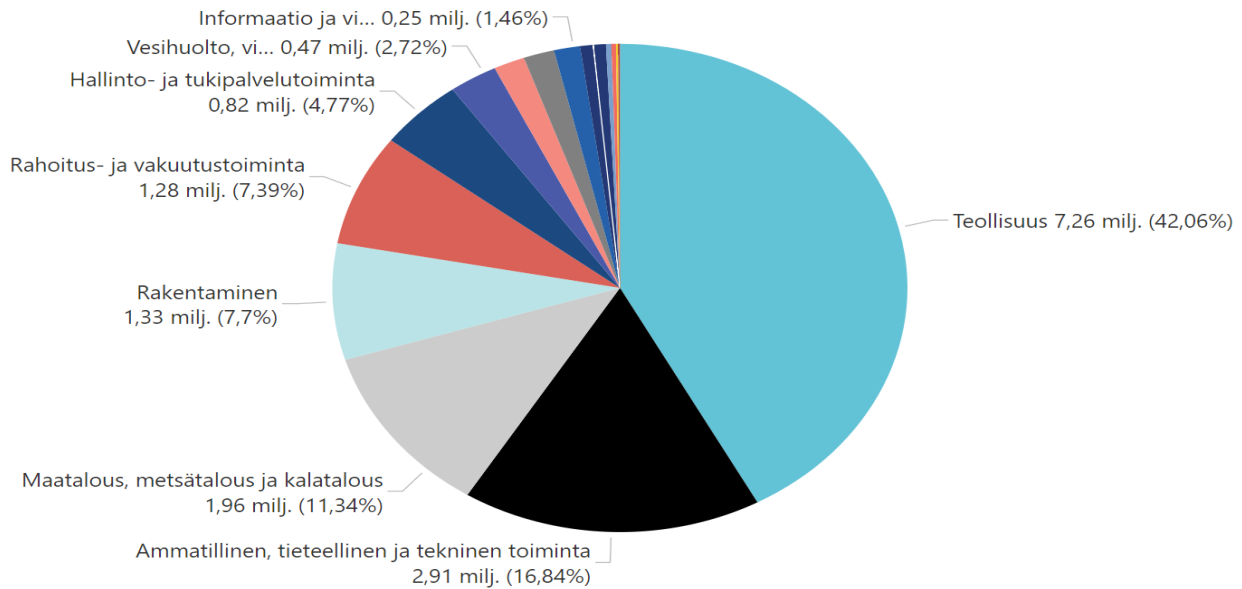

Työpaikkojen lukumäärä

Alueella asuvan työllisen työvoiman määrä • Alueella työssäkäyvät (työpaikat)

Yritykset toimialoittain verotettavan tulon mukaan (Verohallinto), poraudu kuviossa

Harmaan talouden torjunta

Hankintojen yhteydessä torjutaan harmaata taloutta. Tällaisia toimenpiteitä ovat mm.

- selvitys palvelun tai tavarantoimittajan rekisteröitymisestä kauppa-, ennakkoperintä-, työnantaja- ja arvonlisäverovelvollisten rekisteriin,
- selvitys verojen ja lakisääteisten eläkevakuutusmaksujen maksamisesta,
- selvitys työhön sovellettavasta työehtosopimuksesta tai keskeisten työehtojen sisällöstä.

Palveluiden tilaajien valvutuneisuus ja vastuullisuus ovat avainasemassa harmaan talouden torjunnassa. Tilaajavastuulain edellyttämien raporttien tarkastaminen ennen palvelun ostamista, ja pidemmissä sopimuksissa kolmen kuukauden välein on erittäin tärkeää. Sillä myös edistetään rehtiä yrittäjyyttä erityisesti toimialoilla, joilla harmaan talouden ongelmat ovat vakavimmat.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Useita valintoja

Vuosi	2023				2024			
	Kuukausi	Saajat	Kunnan osuus €	Muutos, %	Muutos, €	Saajat	Kunnan osuus €	Muutos, %
1	13	7 566	-28,2 %	-2 973	10	4 726	-37,5 %	-2 839
2	13	13 826	-39,4 %	-8 982	12	9 172	-33,7 %	-4 653
3	13	20 446	-39,4 %	-13 313	11	13 801	-32,5 %	-6 645
4	13	27 150	-34,6 %	-14 366	12	18 290	-32,6 %	-8 860
5	14	33 167	-31,5 %	-15 225	12	23 667	-28,6 %	-9 500
6	14	38 156	-30,7 %	-16 891	7	26 495	-30,6 %	-11 661
7	12	42 896	-29,4 %	-17 871	9	29 963	-30,2 %	-12 933
8	12	48 791	-28,7 %	-19 633	9	34 763	-28,8 %	-14 029
9	12	51 822	-32,5 %	-24 999	11	40 374	-22,1 %	-11 448
10	12	57 124	-30,8 %	-25 396				
11	11	61 666	-31,4 %	-28 173				
12	13	67 689	-29,6 %	-28 454				

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan (Tilastokeskus)

	2018	2019	2020	2021	2022
0- 14 -vuotiaat	426	413	406	400	382
Eläkeläiset	1 189	1 183	1 179	1 177	1 162
Muut työvoiman ulkopuolella olevat	81	66	59	63	62
Opiskelijat, koululaiset	189	171	173	167	154
Työlliset	1 102	1 070	988	971	973
Työttömät	88	90	115	84	85
Työvoima	1 190	1 160	1 103	1 055	1 058
Työvoiman ulkopuolella olevat	1 888	1 836	1 822	1 811	1 762
Varusmiehet, siviilipalvelusmiehet	3	3	5	4	2

Työpaikkaomavaraisuus, 2022	83,7
Alueella asuva työllinen työvoima, 2022	973
Asuinkunnassaan työssäkäyvä, osuus työllisistä %, 2022	59,2
Alueella olevia työpaikkoja, 2022	814
Alkutuotannon työpaikkojen osuus, %, 2022	15,6
Jalostuksen työpaikkojen osuus, %, 2022	20,6
Palvelujen työpaikkojen osuus, %, 2022	62,5

Kehittämishankkeet ja kuntien välinen yhteistoiminta

Lappajärven kunta on jäsenenä Leader Aisapari ry:ssä, jonka kanssa tehdään yhteistyötä hankkeiden osalta. Aisaparin toiminta-alueeseen kuuluvat Lappajärven lisäksi Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Lapua ja Vimpeli. Leader-rahoituksella voidaan tukea esim. yritysten perustamista, kehittämistä ja investointeja, yleishyödyllisiä investointeja ja alueen kehittämistä, kylätoimintaa, harrastusmahdollisuuksia ja palvelutarjontaa sekä kansainvälistä toimintaa.

Kanavapuiston jatkohanke

Lappajärven Kanavapuiston arboretumin jatkohankkeen tavoitteena on kehittää esteetöntä kulttuuriluontopolkua Välijoen alueella. Tämä hanke jatkaa vuonna 2022 rakennetun kulttuuriluontopolun kehittämistä ja liittyy osaltaan Kraatterijärvi Geoparkin toimintaan. Hanke vastaa paikallisten kehitystoiveisiin ja tukee alueen luonto- ja perhematkailun kasvua.

Tärkeimmät toimenpiteet ovat:

Infrastruktuurin parantaminen: Rakennetaan esteetön laituri, terassialueet joen varrelle sekä kaksi tulisijaa luonnonmukaiselle levähdykselle. Lisäksi esteetön WC ja valaistuksen parannukset tehdään kävijäkokemuksen parantamiseksi.

Ekologian ja geologian tietoisuuden lisääminen: Polulle lisätään opasteita, jotka kertovat ilmastonmuutoksen torjunnasta ja Kraatterijärvi Geoparkin geologisesta historiasta. Tämä tukee kestävä matkailua ja ympäristötietoisuutta.

Alueen esteettisyyden ja luontoarvojen parantaminen: Istutusten siistiminen ja rajaaminen sekä apilaistuksen lisääminen luovat houkuttelevamman ympäristön. Samalla kosteikkoalueen luonnollinen biotooppi säilytetään.

Hankkeen arvioitu kesto on 2024–2026, ja se pyrkii edistämään Lappajärven kunnan strategisia tavoitteita elinvoimaisen, saavutettavan ja kestävä luontomatkailun saralla.

Järvisseudun matkailualan järjestäytymishanke

Lappajärvi Invest Oy on hakenut syksyllä 2024 Maaseuturahastolta Järvisseudun matkailualan järjestäytymishanketta yhdessä Kraatterijärvi Geoparkin kanssa. Hanke tähtää alueellisen matkailuekosysteemin vahvistamiseen ja kansainvälistymiseen.

Keskeiset toimenpiteet ovat:

Matkailun verkostokartan luominen: Hanke kartoittaa alueen sidosryhmät, kuten matkailutoimijat ja paikalliset yritykset, sekä määrittää relevantit DMO- ja DMC-toimijat (Destination Marketing ja Destination Management Companies), joiden avulla matkailuekosysteemi voidaan organisoida. Tämä auttaa vahvistamaan yhteistyötä ja varmistaa, että matkailun kehitys on linjassa alueen resurssien kanssa.

Kansainvälistymisen kehityspolun laatiminen: Hankkeessa laaditaan kansainvälistymisen tukimalli, joka auttaa paikallisia toimijoita saavuttamaan kansainvälisiä markkinakriteereitä, kuten Visit Finlandin kansainvälistymisen kehityspolut. Toimenpiteisiin kuuluvat työpajat ja koulutukset, joissa paikalliset toimijat saavat tietoa tuotteidensa kansainvälisestä markkinapotentiaalista.

Laadunhallintakriteeristön kehittäminen: Hankkeessa luodaan matkailutuotteiden ja -palveluiden laadunhallintakriteerit, joilla varmistetaan, että palvelut vastaavat sekä kansallisia että kansainvälisiä odotuksia. Tämä kriteeristö on myös tärkeä osa Geoparkin UNESCO-statuksen ylläpitoa, sillä kestävä matkailun periaatteet ovat keskeisiä.

Digitaalisten työkalujen käyttöönotto ja tekoäly osana viestintää: Hanke pyrkii digitalisoimaan matkailuekosysteemin, hyödyntämällä digitaalisia alustoja ja tekoälypohjaisia ratkaisuja viestinnässä, mikä tekee markkinoinnista tehokkaampaa ja kohdennetumpaa.

Maailman kuutio-hanke

Hanke kartoittaa ja sitouttaa oleelliset yhteistyökumppanit. Kumppanien kanssa hankkeessa suunnitellaan Maailman kuution yhteistoiminta, joka huomioi erilaiset tarpeet ja toiveet. Hankkeen toteutusaika on 1.5.2024 – 28.2.2025.

Lappajärven kunta ostaa kansalaisopistopalvelut Järvilakeuden kansalaisopistolta. Sen toiminnasta vastaa kannatusyhdistys, jonka jäseniä ovat Lappajärven kunnan lisäksi Kauhavan kaupunki ja Evijärven kunta.

Kauhavan kaupunki tuottaa Evijärven ja Lappajärven kunnille maaseututoimen viranomaispalvelut ja etsivän nuorisotyön, sekä lisäksi Lappajärven kunnalle musiikkiopiston palvelut. Kurikan kaupunki tuottaa lomituspalvelut. Alajärven kaupunki tuottaa varhaiskasvatuspalvelut.

Lappajärven kunta tuottaa edunvalvontapalvelut myös Kauhavan kaupungille ja Evijärven kunnalle. Evijärven kunnan kanssa on yhteisiä viran- ja toimenhaltijoita.

Ympäristöterveydenhuollon palvelut hankitaan Seinäjoen kaupungilta. Ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat lisäksi Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Isokyrö, Kauhava, Kuortane, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri.

Kunta on Etelä-Pohjanmaan liiton ja Järvisseudun koulutuskuntayhtymän jäsen. Vuonna 2025 toimintansa aloittaa työllisyyspalvelut järjestävä Kuntayhtymä Kymppi, jonka perussopimus on hyväksytty valtuustossa 23.10.2023. Kuntayhtymän kotipaikka on Kauhava ja sen jäsenkuntia ovat Lappajärven lisäksi Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Kauhava, Kuortane, Lapua, Soini, Vimpeli ja Ähtäri. Jatkossa TE-palveluita tarjotaan myös Lappajärven toimipisteessä kunnanvirastossa.

Lappajärven kunta on osakkaana Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:ssä, joka toimii kiinteänä osana kuntien elinvoiman kehittämistyötä. JPYP:n toiminta jakautuu kolmeen palvelupolkuun; alkavien yrittäjien palvelut, kasvupalvelut ja kansainvälistymispalvelut. Yhtiön tehtävänä on tukea ja edistää toimialueen yritysten ja osakaskuntien elinkeinoelämän kehittymistä sekä vahvistaa alueen elinvoimaa. Yhtiö hankkii ja tarjoaa yritysten kehittämistarpeisiin parhaan asiantuntemuksen ja osaamisen laajan yhteistyöverkostonsa avulla.

Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy hallinnoi Kraatterijärven Geopark ry:n toimintaa. Geoparkille on palkattu toiminnanjohtaja, joka aloitti syksyllä 2024. Geologin palvelut ostetaan ostopalveluna.

Järvinet Oy:ltä ostetaan ICT-palvelut sekä osa henkilöstö- ja taloushallinnon palveluista. Myös tietosuojavastaavan palveluita voidaan ostaa yhtiöltä.

Kunnan käyttötalouden menoihin sisältyvät maksusuudet kuntayhtymille ja muille yhteistyökumppaneille: Etelä-Pohjanmaan liitto, Suomen Kunta- ja hyvinvointialueiden liitto sekä Kunta- ja hyvinvointialueyhtymät. Lisäksi kunta kuuluu seuraaviin yhdistyksiin: Suomen kotiseutuliitto ry, Menkijärven lentokenttä osk, ProAgria Etelä-Pohjanmaa ry, Pohjanmaan pelastusalan liitto ry, Aisapari ry, Eteläpohjalaiset kylät ry, Suomen Yrityskummit ry, Kraatterijärven toimijat ry, E-P:n Kauppakamari ry, E-P:n Korkeakouluyhdistys ry, Merenkurkun neuvosto, Kraatterijärven Geopark ry.

Järvi-Pohjanmaan yrityspalvelun yhteistoimintaosuus on kirjattu elinvoimapalveluihin, Järvilakeuden kansalaisopiston ja Härmänmaan musiikkiopiston kustannukset hyvinvointipalveluihin sekä Seinäjoen kaupungin tuottamat ympäristöterveydenhuollon kustannukset terveystalouteen.

Ammatillisen koulutuksen kuntayhtymät saavat toimintaansa valtiolta täyden yksikköhinnan mukaisen rahoituksen lisättyinä investointilisillä. Tämän ns. ylläpitäjämallin mukaan kotikunnille ei määrätä erillistä maksusuutta, vaan kunnat osallistuvat ammatillisen koulutuksen rahoitukseen niiltä opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudesta perittävällä asukaskohtaisella rahoitusosuudella. Jäsenkuntien mahdollinen suoritusvelvollisuus kuntayhtymän menoihin on sovittu perussopimuksissa tai erillisillä päätöksillä.

Avustusmäärärahat

Avustusmäärärahat perustuvat osittain avustussääntöön ja aikaisemmin tehtyihin päätöksiin. Avustusmäärärahoista päättää hyvinvointivaliokunta. Kunnanhallituksella on vuosittain erikseen budjetoitu pieni määräraha avustuksiin.

Taloussuunnitelma

Lappajärven kunnan taloussuunnitelma laaditaan talousarviovuodeksi ja niitä seuraavalle kahdelle vuodelle.

2 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konserniohjauksen kannalta kunnanvaltuusto edellyttää, että kunnan määräämisvallassa olevat ulkopuoliset toimijat laativat oman talousarvionsa siten, ettei se ole ristiriidassa kunnanvaltuuston hyväksymän talousarvion ja taloussuunnitelman kanssa. Kunnanvaltuusto edellyttää, että niissä yhtiöissä, joissa kunta on vähemmistöosakas, kunnan edustajat pyrkivät toimimaan kunnanvaltuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnassa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt

KOY Lappajärven Vuokralatol	100 %
Lappajärven Virastotalo Oy	62,8 %
Lappajärven Lämpö Oy	100 %
Lappajärven Loma-Golf Oy	74,8 %
Lappajärvi Invest Oy	100,0 %

LAPPAJÄRVEN LÄMPÖ OY

Juha-Matti Näykki, toimitusjohtaja ja hallituksen jäsen, Ville Väkeväinen hallituksen puheenjohtaja. Lappajärven Lämpö Oy:n päätarkoitus on tuottaa lämpöä sopimusasiakkailleen. Arvioitu tuotantomäärä vuonna 2025 on n. 12 000 MWh. Polttoaineina käytetään palaturvetta, puuhaketta ja öljyä, joiden osuus jakaantuu 5000/8000/2000 MWh. Laitoksien hyötysuhteeksi on arvioitu 0,8. Öljyä käytetään tasaamaan kulutushuippuja.

Talville 2024-2025 on energiapuuta vanhojen kauppojen myötä. Energiapuun toimittaa Hakeurakointi Palojärvi Oy. Hakeurakointi Palojärvi Oy toimittaa Lappajärven Lämpö Oy:lle energiapuuta €/MWh sopimuksella. Palaturpeen kilpailutus on tehty syksyllä 2025. Vuodelle 2025 palaturvetta toimittaa Vapo Oy. Palaturpeen hintaan on tullut korotusta aiemmasta hinnasta poiketen, joten yhtiö joutuu pohtimaan kustannustason oikeellisuutta.

Vuoden 2023 alussa kaukolämmön energiamaksutaksaa on nostettu 52,5 €/mwh hintaan 70,0 €/mwh alv 0 %. Vuoden 2025 talousarvion mahdollisen alijäämän korjaustoimenpiteet tulee aloittaa heti vuoden 2024 lopussa.

Lappajärven Lämmöllä on Kuntarahoitus Oy:ltä kuntayritysohjelman mukainen lyhytaikainen laina. Lainan summa on noin 978.000,00 euroa. Vuosittainen lyhennys on ollut normaalisti 80 000 euroa, mutta vuoden 2023 aikana on poikkeuksellisesti vain netotettu lainaa. Vuoden 2024 aikana Lappajärven Lämpö Oy tulee netottamaan lainaa, kunnes korkosuhdanne kääntyy laskuun.

Kankaantien laitoksen vuosihuolto tehdään heinäkuussa, jolloin Värjäämö ei käytä höyryä. Hyytisentien laitoksen vuosihuolto tehdään syksyllä ennen lämmityskauden alkua.

Vuoden 2025 alussa perusmaksujen kerroin tulee päivittää niin, että perusmaksukertymän osuus on vähintään 20 % kokonaislaskutuksesta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Talouden kannattavuus	Tilikauden tulos	Hinnoittelun tarkastus

LAPPAJÄRVI INVEST OY

Yhtiön toimiala on matkailun palvelu-, edistämis- ja kehittämistoiminta. Yhtiön toimialana on Lappajärven elinkeinotoiminnan ja sen edellytysten kehittäminen. Yhtiö voi toimintaansa varten ostaa, myydä, rakentaa tai rakennuttaa, omistaa ja hallita osakkeita, arvopapereita, asunto-osakkeita, osuuksia, tontteja, kiinteistöjä sekä vuokrata niitä. Yhtiö voi tehdä yhteistyötä yritysten, Lappajärven kunnan ja muiden toimijoiden kanssa sekä tarjota niille mm. koulutusta, asiantuntija-, elinkeino- tai muita palveluja.

Yhtiö on voittoa tavoittelematon yleishyödyllinen yhtiö, yhtiö ei jaa osinkoa eikä varoja vapaan oman pääoman rahastosta vaan mahdollinen voitto on käytettävä yhtiön oman toiminnan tukemiseen ja kehittämiseen.

Osakeyhtiön osakepääomaa voidaan alentaa yhtiökokouksen päätöksellä.

Osakeyhtiö voi omistaa ja lunastaa omia osakkeitaan. Yhtiön Osakepääomaa alennettaessa, omien osakkeita hankkimisessa ja lunastamisessa, yhtiön purkamisessa ja rekisteristä poisto tilanteessa yhtiön varat käytetään siten, että yhtiön nettovaroista jaetaan osakkaille yhtiöön sijoittamaansa pääomaa vastaava määrä. Muilta osin yhtiöön yhtiön varat luovutetaan sen toiminta-alaa toteuttavalle säätiölle, yleishyödylliselle osakeyhtiölle, tai muulle yleishyödylliselle yhteisölle osakeyhtiölain määräysten mukaisesti.

Mikäli yhtiön omaa vapaata pääomaa lisätään sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston avulla (SVOP-rahasto) ja mikäli SVOP-rahasto myöhemmin puretaan tai pääomia palautetaan, niin sijoitettu pääoma palautetaan sijoituksen tehneille tahoille SVOP-rahastoon tehtyjen sijoitusten suhteessa. Lisäksi yhtiön toimialaan kuuluu kaikki laillinen liiketoiminta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Henkilön palkkaaminen	Käynnistetty hanke	Jätetään hankehakemus

KOY LAPPAJÄRVEN VUOKRATALOT

KOY Lappajärven Vuokrataloilla on talouden tervehdyttämissuunnitelma, jota noudatetaan resurssien puitteissa. Lappajärven kunta on myöntänyt Mynkelinmäen asuntojen korjaukseen 300.000 euron lainan, jota taloyhtiö ei vielä kokonaan ole nostanut. Asuntoja on peruskorjattu 1 ja 3 on työnalla.

Huonokuntoiset ja korjaukskelvottomien asuntojen alaskirjausta jatketaan.

Tavoite	TA 2025	TS 2026	TS 20267
Tilojen käyttöaste	>70 %	>70 %	
Talouden tervehdyttämissuunnitelma	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan	toteutetaan mahdollisuuksien mukaan

Lappajärven Virastotalo Oy:n tavoitteena on huolehtia kiinteistön kunnossapidosta ja hankkia lisää vuokralaisia vapaana oleviin toimitiloihin. Talouden tasapaino mahdollistaa kiinteistön laadukkaan ylläpidon.

LAPPAJÄRVEN VIRASTOTALO OY

Tavoite	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Tilojen käyttöaste	>70 %	> 70 %	> 70 %
Taloussuunnitelma	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus	suunnitelman toteutus
Tilikauden tulos	>0	>0	>0

LAPPAJÄRVEN LOMA-GOLF OY

Lappajärven Loma-Golf Oy:n tulot kertyvät osakkeiden vastikkeista, Greenfee-myyynnistä, mainosten myynnistä ja muista yhteistyökumppaneilta saatavista tuloista, seuran yhtiölle maksamasta liikuntapaikkakorvauksesta sekä ProAm:sta.

Lappajärven Loma-Golf Oy hieman tarkistamassa vuoden 2025 vastikemaksuja, mutta korotusvaraa on heikosti, koska jo alv-korotus nostaa käyttäjien maksuja. Vastikemaksut koostuvat toimintavastikkeesta (perusvastikkeesta) ja pelioikeusmaksusta (käyttövastikkeesta). Vuonna 2024 käyttövastikkeiden määrä romahti lähinnä Kivitippu Spa Oy:n tilanteen vuoksi (omisti 72 osaketta) ja osakkeenomistajien ikääntymisestä johtuen.

Yhtiöjärjestyksen muutoksen myötä omien osakkeiden vastaanottaminen mahdollistuu ja riippuen hallituksen päätöksistä oletuksena on, että ensivuonna tarjotaan noin 20 osaketta, joista kertyy yhtiölle toimitusmaksuja jonkin verran. Kokonaisuutena osakkeilla kerättävä tulo tulee olemaan noin 250 000 € - 350 000 €.

Lappajärven Loma-Golf Oy:n toiminta perustuu yllämainittuihin tuloihin ja tärkein yksittäinen tapahtuma on ProAm. Kivitippu Spa Oy:lla on merkittävä osa tapahtumien toteutumiselle.

Kentän kunnossapitoon olisi tarve, mutta tulevalla kaudella yhtiö pitäytyy välttämättömässä ja pyrkii pitämään kulut kuluvan vuoden tasolla. Leikkuun automatisointi on yksi tärkeimmistä tavoitteista.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Talouden kannattavuus	Tilikauden tulos	Vastikkeiden tarkistus

Kuntayhtymät

Järviseudun koulutuskuntayhtymä	28,98 %
Järviseudun Sähkövoima ky/JärviS-Energia Oy	33,33 %
Etelä-Pohjanmaan liitto	1,78 %
Kuntayhtymä Kymppi	3,81 %

Osakkuusyhtiöihin liittyviä tavoitteita

Kunnanhallitus määrittää tarvittaessa osakkuusyhteisöille tavoitteita erillispäätöksin. Osakkuusyhtiöiden edustajat pyytävät konserniohjausta yhtiökokouksen päätöksiin liittyen.

3. TALOUSARVIOTA KOSKEVAT YLEISPERUSTELUT

3.1. Talousarvion ja taloussuunnitelman laadinnan perusteet

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaisissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidystä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Lappajärven kunnan taseessa ei ole kertynyttä alijäämää.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai

nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota.

Lappajärven kunnan talousarvio on laadittu kuntalain määräysten mukaisesti. Se sisältää yleisperusteluiden lisäksi käyttötalousosan, tuloslaskelmaosan ja taloussuunnitelman, investointiosan ja rahoitusosan. Talousarvion käyttötalouden osalta määrärahat ovat sitovia sitovuustasolla tulosalue 3. Kunnanvaltuusto vahvistaa taloussuunnitelman ensimmäisen vuoden (2025) talousarviona noudatettavaksi ja taloussuunnitelman 2026 – 2027 ohjeellisena noudatettavaksi. Investointimäärärahat myönnetään hankkeittain. Talousarviovuoden aikana menojen mahdollisesti ylittyessä valtuustolle on esitettävä ylitysoikeudet ennen talousarviovuoden loppua, viimeistään ennen tilinpäätöksen hyväksymistä

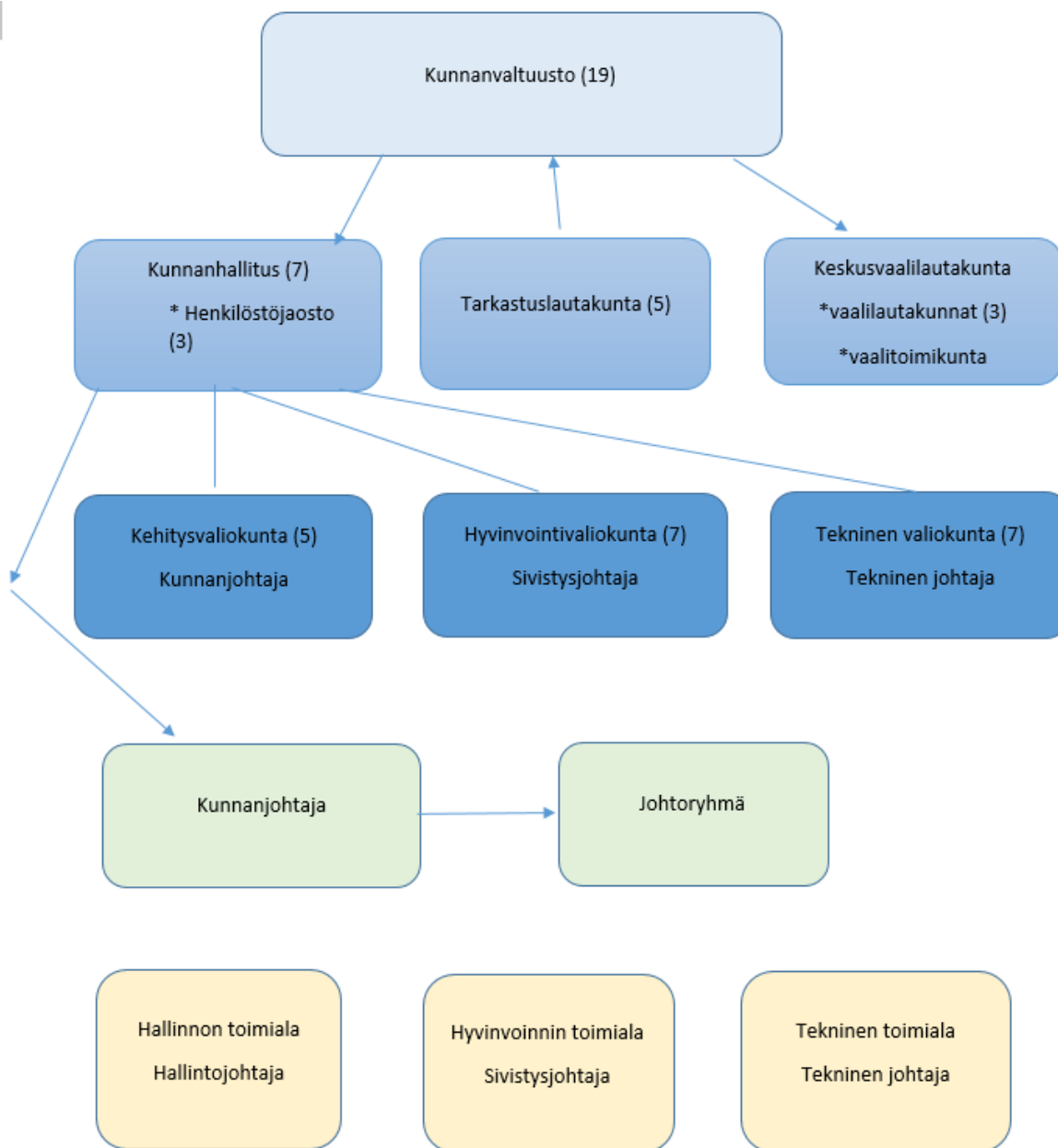
Palkat on budjetoitu pääsääntöisesti hyväksytyin vakanssirakenteen mukaisena. Palkkamäärät on eritelty luvussa Henkilöstö ja henkilöstökulut

3.2 Talousarvio kokonaisuutena

Talousarvio perustuu seuraaviin tekijöihin:

	TA 2024	TA 2025
Tuloveroprosentti	9,40	9,40
Asukasluku	2711	2694
Toistaiseksi voimassa olevat virat ja työsuhteet	72,66	73,91
Toimintatuotot	3.766.113	3.480.870
Toimintakulut	-11.228.861	-11.593.530
Toimintakate	-7.462.748	-8.112.660
Verotulot	5.795.000	6.024.000
Valtionosuudet	3.141.990	3.205.570
Rahoitustuotot ja -kulut	-392.050	-334.050
Vuosikate	1.082.192	782.860
Suunn.mukaiset poistot	-1.070.842	-1.091.430
Tilikauden yli-/alijäämä	11.350	-308.570
Investoinnit, netto	-2.203.500	1.279.500

3.3 Lappajärven kuntaorganisaatio

Lappajärven kunnan organisaatioon kuuluvat kunnan pysyvät toimielimet: kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, henkilöstöjaosto, tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta, kehitysvaliokunta, hyvinvointivaliokunta ja tekninen valiokunta sekä erikseen asetetut toimikunnat.

Tilivelvolliset viranhaltijat

Kuntalain 410/2015 125 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava valtuustolle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, onko tilinpäätös hyväksyttävä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtävälleen johtavalle viranhaltijalle (tilivelvollinen) myöntää vastuuvapaus.

Tilivelvolliset on määriteltävä muun muassa sen vuoksi, että vastuuvapauslausunto kohdistetaan heihin.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat:

- kunnan toimielimen jäsenet sekä
- asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat.

Tilivelvollisuus ei tuo viranhaltijalle mitään sellaista vastuuta, joka ei kuuluisi hänelle asemansa perusteella muutoinkin – esimiehenä, laskujen hyväksyjänä tai määrärahojen käytöstä päättävänä viranhaltijana.

Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että

- viranhaltijan toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi
- viranhaltijaan voidaan kohdistaa tilintarkastuskertomuksessa muistutus
- viranhaltijalle voidaan myöntää vastuuvapaus.

Laki ei vaadi tilivelvollisten viranhaltijoiden määrittelemistä ennakolta. Tilivelvollisten ja muiden vastuullisten kannalta on kuitenkin selkeämpää, jos he tietävät, keitä vastuuvapauslausuma koskee. Tällaisten tilivelvollisten luettelon hyväksyminen kuuluu valtuustolle.

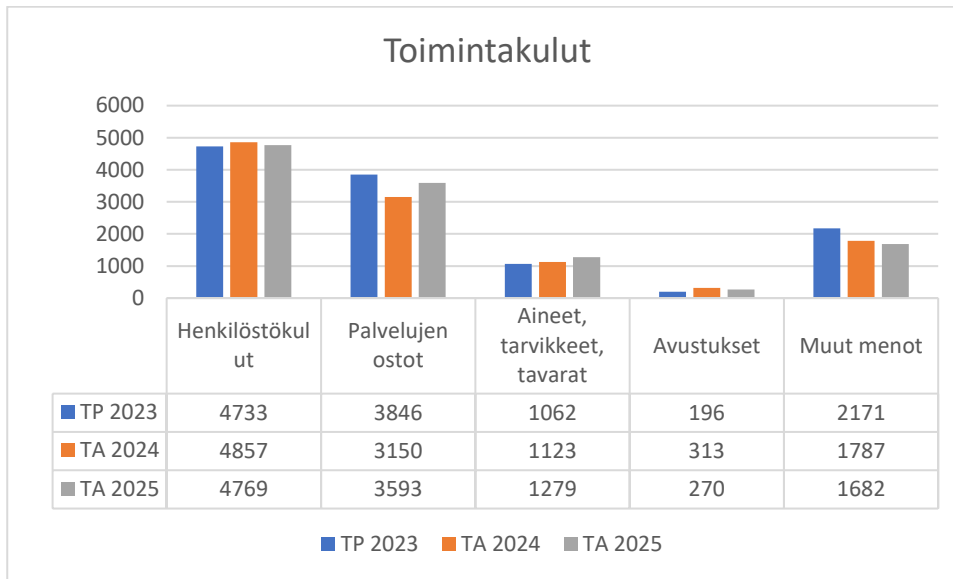
Vastuualue

Luottamushenkilöhallinto
Yleiset toimistopalvelut
Muu yleishallinto
Sivistystoimen hallinto
Perusopetus
Peruskoulujen yhteinen toiminta
Lukiokoulutus
Ammatillinen ja muu koulutus
Kirjastotoimi
Varhaiskasvatus
Vapaa-aikatoimi
Oikeudenhoito ja turvallisuus
Yhdyskuntasuunnittelu
Yhdyskuntapalvelut
Toimitila- ja vuokrauspalvelut
Vesihuolto
Jätehuolto
Maa- ja metsätilat
Muu liikeluonteinen toiminta
Muu toiminta
Rakennusvalvonta
Ympäristön huolto
Kehitysvaliokunta
Elinkeinoelämän edistäminen

Tilivelvollinen viranhaltija/toimenhaltija

kunnanjohtaja
hallintojohtaja
"
sivistysjohtaja
"
"
"
"
"
"
vapaa-aikasihteeri
yleinen edunvalvoja
tekninen johtaja
"
"
"
"
"
"
rakennustarkastaja
yhdyskuntainsinööri
kunnanjohtaja
kunnanjohtaja

3.4 Menojen kehitys

Toimintakulut vuosina 2023 – 2025. Vuodet 2024 ja 2025 ovat arvioita.

Talousarviolainat

Kunnanvaltuusto on 21.2.2022 on tehnyt lainan nostamisesta delegointipäätöksen kunnanhallitukselle kunnanvaltuuston vuosittain hyväksymän talousarvion lainanottomäärän suuruisena. Lisäksi kunnanhallitukselle annettiin oikeus laskea liikkeelle kuntatodistusohjelman mukaisia kuntatodistuksia Danske Bankin, Kuntarahoitus Oyj:n, OP Yrityspankin ja Nordean kanssa tehtyjen sopimusten mukaan 5.000.000,00 €/rahoituslaitos. Päätöksen kuntatodistusten liikkeelle laskemisen ajankohdasta tekee hallintojohtaja tai kunnanjohtaja.

Kunnan lainojen kehitys:

	2022	2023	2024 arvio	2025 arvio
Pitkäaikaiset lainat	8.375.000	7.925.000	9.046.300	7.876.640
Lyhytaik. lainat	5.200.000	4.800.000	4.800.000	4.700.000
Yhteensä	13.575.000	12.725.000	13.846.300	12.576.640
Euroa/asukas	4814	4563	5107	4668

Lainanhoitokustannukset

VUOSI	KOROT	LYHENNYKSET, 1000 €	YHTEENSÄ	€/ASUKAS	Asukasluku
TP 21	21	550	571	195	2868
TP 22	92	250	342	121	2820
TP 23	283	450	733	263	2789
TA 24	392	450	842	311	2711
TA 25	371	450	821	304	2694
TS 26	284	545	829	313	2645
TS 27	274	558	832	320	2597

3.5 Tulojen kehitys

Verotulot

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston tulee viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättää kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosentista sekä muiden verojen perusteista. Kunnan verotulot koostuvat kunnallisverosta, kiinteistöverosta ja yhteisöveron osuudesta.

Kunnallisvero on kunnan verotuloista merkittävin erä. Kunnassa asuvan luonnollisen henkilön ja kuolinpesän on suoritettava ansiotulostaan kunnallisveroa. Ansiotuloa ovat esimerkiksi palkka- ja eläketulot. Pääomatuloista, kuten korkotuloista, vuokratuloista, luovutusvoitoista ja metsätalouden pääomatulosta, suoritetaan veroa vain valtiolle.

Yhteisön verotettava tulo on (niiden) veronalaisten tulojen ja vähennyskelpoisten menojen erotus. Suomessa yhteisöverokanta on 20,0 prosenttia. Yhteisöveroa maksavia yhteisöjä ovat osakeyhtiöiden lisäksi osuuskunnat sekä tietyin edellytyksin liikelaitokset, julkisyhteisöt, yhdistykset, laitokset, säätiöt ja asunto-osakeyhtiöt. Yksittäisen kunnan saama osuus yhteisöveron tuotosta muodostuu siten, että yhteisöveron tuotosta erotetaan kuntien jako-osuuden mukainen ryhmäosuus koko yhteisöveron tuotosta. Kuntien saama osuus yhteisöverosta jaetaan kuntien kesken vuosittain etukäteen vahvistettavien kuntakohtaisten jako-osuuksien perusteella. Kunnan verovuoden jako-osuus on kahden viimeksi valmistuneen verotuksen tietojen perusteella laskettujen jako-osuuksien keskiarvo. Yritystoiminnan lisäksi kuntien jako-osuuteen vaikuttaa alueen metsäkeskuksen bruttokantorahatulot ja kunnan metsien pinta-ala kyseisinä vuosina.

Kunnan tuloveroprosentiksi vuodelle 2025 on määrätty 9,40 %. Kuntien vuoden 2022 tuloveroprosenttia leikattiin 12,64 prosenttiyksikköä vuodeksi 2023 hyvinvointialueuudistuksen ja sen rahoitukseen liittyen. Vuonna 2023 kunnille tilitettiin jonkin vuoden 2022 veroprosentin mukaisia veroja, ns. verohäntiä, minkä vuoksi verotuloja saatiin enemmän kuin veroprosentti edellytti. Hyvinvointialueuudistus vaikutti myös yhteisöveron jakautumiseen kuntien ja valtion kesken. Kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta leikattiin vuoden 2023 alusta kolmanneksella, ja tämä osuus siirtyi valtion kautta hyvinvointialueiden rahoitukseen. Tuloveron lisäksi myös vuoden 2023 yhteisöveron tuottoon sisältyi vuoden 2022 verohäntiä.

Kunta päättää kiinteistöveroprosentit vuosittain. Vuoden 2025 kiinteistöverojen rajat ovat:

Rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti	1,30-2,00
Vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti	0,41-1,00
Muiden asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti	0,93-2,00
Yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti	0,00-2,00
Rakentamaton rakennuspaikan kiinteistöveroprosentti	2,00-6,00
Voimalaitosten kiinteistöveroprosentti	0,93-3,10

Lappajärven kunnan veroprosentit 2022 – 2027

Vero	2022	2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kiinteistövero						
Yleinen, maapohja			1,30	1,30	1,30	1,30
Yleinen, rakennus	1,00 %	1,00 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %	1,05 %
Vakituiset as.rak.t	0,55 %	0,55 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %	0,60 %
Muut as.rak.	1,15 %	1,15 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %	1,20 %
Ylhyödyll yhteisöt	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %

Voimalaitosten kv	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %	3,10 %
Rak.rak.paikka x)						
Tulovero %	22,00 %	9,36 %	9,40 %	9,40 %	9,40 %	9,40 %

x rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määritetty erillistä kiinteistöveroprosenttia.

Verotulojen erittely	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnallisvero	8195	4326	4097	4375	4556	4615
Yhteisövero	1019	592	494	440	468	494
Kiinteistövero	1023	1086	1204	1209	1209	1209
Yhteensä	10237	6005	5795	6024	6233	6318

Valtionosuudet

Valtionosuuksiin on budjetoitu valtiovarainministeriön peruspalveluihin maksamat peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten kompensatioerä sekä opetus- ja kulttuuriministeriön päätettävät valtionosuudet. Perusopetuksen kotikuntakorvaukset (menot ja tulot) on budjetoitu käyttötalouteen hyvinvointivaliokunnalle.

Hyvinvointialueuudistus vaikutti merkittävästi myös peruspalvelujen valtionosuuteen sekä siihen liittyvään veromenetysten kompensatioerän määrään. Vuoden 2023 peruspalvelujen valtionosuuden tasossa huomioitiin hyvinvointialueille siirtyneet vuoden 2021 toteutuneet ja vuodelle 2022 budjetoidut kuntakohittaiset sote- ja pelastustoimen kustannukset. Vuoden 2024 valtionosuuden määrässä otetaan huomioon hyvinvointialueelle vuosien tilinpäätösten 2021 ja 2022 mukaan siirtyneet kustannukset. Lappajärven kunnan osalta tämä tarkoitti merkittävää valtionosuusrahoituksen supistumista vuoteen 2023 verrattuna. Valtionosuusleikkaukset näkyvät edelleen vuonna 2025.

Vuoden 2025 valtionosuuteen vaikuttaa TE-uudistus ja sen erät. TE-palveluiden rahoitus ml. siirtymäajan rahoitus ja tehtävämuutokset vuonna 2025 ovat Lappajärven kunnan osalta 195.803 euroa. Työttömyyskoulujen kasvun kompensatio on 71.252 euroa eli yhteensä TE-vos on 267.055 euroa. TE-palveluiden rahoituksesta 95 % kohdistetaan Kuntayhtymä Kypmille.

Vuonna 2024 VM:n valtionosuudet ja veromenetysten korvaus olivat yhteensä 3.131.859 euroa. Vuonna 2025 VM:n valtionosuudet ja veromenetysten korvaus ovat laskelman mukaan yhteensä 2.910.950 euroa eli 220.909 euroa vähemmän kuin vuonna 2024. TE-uudistuksen vos-rahoitus on yhteensä 267.055 euroa eli yhteensä VM:n valtionosuus on 3.178.005 euroa.

Valtionosuuksien erittely	TP 2022	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Peruspalvelujen vo	7426	1469	906	1093	1050	1030
Valtionosuuden tasaus	3009	1527	1532	1593	1595	1595
Veromenetysten kompensatio	2193	666	670	491	500	500
Opetus- ja kulttuuritoimi	-138	-4	33	27	20	20
Harkinnanvarainen vo		160				
Yhteensä	12.489	3817	3142	3204	3165	3145

Henkilöstö ja henkilöstökulut

Lappajärven kunnan viranhaltijat ja työntekijät ovat sitoutuneita työhönsä ja palvelussuhteet ovat yleensä pitkiä. Vapautuvien virkojen ja tehtävien täyttöön pyydetään kunnanhallituksen lupa. Täyttölupien myöntämisessä käytetään tarkkaa harkintaa ja katsotaan muut mahdollisuudet ennen täyttöluvan myöntämistä. Vakanssikohtainen henkilöstösuunnitelma esitetään talousarviokirjan liitteenä.

Henkilöstörakenteeseen ja henkilöstön määrään kohdistuvia muutoksia tulee myös yllättäen kesken vuotta ja niihin tulee reagoida tilannekohtaista harkintaa käyttäen. Tavoitteena on aina tarkoituksenmukainen ja toimintojen kannalta järkevä ja kustannustehokas henkilöstöressurssien käyttö.

Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelma vuodelle 2025 on hyväksytty erikseen.

Kunnan henkilöstö	2021	2022	2023	2024	2025
Yleishallinto	6,65	6,65	3,0	2,65	2,65
Hyvinvoinnin toimiala	56,9	58,4	57,0	52,9	51,6
Muut palvelut			3,0	3,4	3,6
Tekninen toimi	24,02	22,42	25,0	20,33	18,71
Elinvoimapaalvelut	0,35	0,35	2,0	1,35	1,35
Yhteensä	87,92	87,82	90,0	80,63	77,91

Henkilöstömäärä sisältää koko henkilöstön eli ns. vakituiset, sijaiset ja määräaikaiset.

Sairauspoissaolopäivät/hlö

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Yleishallinto	6	4,1	3,7	1	1	1,3
Hyvinvoinnin toimiala	23,1	16,7	8,2	15,6	25,4	12,5
Muut palvelut					8,6	0,3
Tekninen toimi	5,2	4,0	10,5	16,2	6,7	13,5
Elinvoimapaalvelut						6,5

Muut palvelut -henkilöstö oli aikaisemmin yleishallinnon yhteydessä, mutta on nyt omana kohtanaan.

Kunnan tavoitteena on huolehtia henkilökunnan ammattitaidosta ja osaamisesta sekä edistää työhyvinvointia ja -terveyttä. Talousarviossa esitetään henkilökunnan tyhy-toimintaan 10.000,00 euroa.

Henkilöstökulut

Talousarvion henkilöstökuluihin kuuluvat palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut (mm. eläkekulut, sairaus-, työttömyys- ja tapaturmavakuutusmaksut). Talousarvion laadintaohjeen mukaan palkkoihin tuli varata 1,5 %:n korotus, mutta syksyn kuluessa tämä nähtiin riittämättömäksi, joten palkkoihin on tehty 3,0 %:n korotus laskettuna kesäkuun 2024 palkoista. Henkilöstökulut ovat vuoden 2025 talousarviossa yhteensä 4.769.060 euroa. Tästä summasta palkkojen ja palkkioiden osuus on 3.848.665 euroa ja henkilösivukulujen osuus 920.395 euroa.

Palkkojen sivukulut on laskettu seuraavien prosenttien mukaan: sairausvakuutusmaksu 1,73 %, työttömyysvakuutusmaksu 0,5 %, KuEL-maksu 17,32 %, VaEl-maksu 17,68 %, ryhmähenkivakuutusmaksu 0,04 %, tapaturmavakuutusmaksu 0,38 %.

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuonna 2023 ja se korvautui tasausmaksulla. Tasausmaksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken niiden palkkojen suhteessa. Kuntien kesken jaettava tasausmaksu perustuu verotuloihin. Tasausmaksu jaetaan kunnan sisällä eri hallintokunnille palkkojen suhteessa.

Palkkojen ja palkkioiden sekä sivukulujen kokonaissumma

	TP 2023	TA 2024	TA 2025
Aktivoidut sos. vak.maksut	1266		
Luottamushenkilöiden palkkiot	-60211	-74700	-67700
Viranhaltijoiden palkat	-1623653	-1551110	-1602880
Työsuhteisten pakat	-995885	-1198240	-1075205
Erilliskorvaukset	-53426	-43700	-57100
Sijaisten palkat	-133372	-72600	-68500
Tunti- ja urakkapalkat	-192874	-163460	-182800
Työllisyystukipalkat	-51258		
Viranhaltijoiden palkat (vael)	-748919	-807520	-814480
Jaksotetut palkat ja palkkiot	-23340		
Aktivoidut palkat ja palkkiot	41505	20000	20000
Kuel/palkkaperusteiset	-508684	-514585	-517655
Kuel/eläkemenoperusteiset	18018		
Työkyvyttömyyseläkemaks		-50	
VEL-maksut	-127725	-129950	-144030
Eläkevakuutusmaksut	-198205	-203900	-158200
Jaksotetut eläkekulut	-4449		
Aktivoidut eläkekulut	7098		
Kansaneläke. ja sair,vakuutus	-58131	-57060	-66040
Työttömyysvak.maksu	-43253	-44725	-16475
Tapaturmavak.maksu	-5173	-13810	-14940
Muut sos.vak.maksut	-1535	-1868	-3060
Jaksotetut sos.vak.maksut	347		
Yhteensä	-4761859	-4857278	-4769065

Talouden tasapaino

Kuntalain mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.

Vuoden 2023 tilinpäätöksessä edellisten tilikausien ylijäämä oli 1.795.340,10 euroa ja tilikauden ylijäämä 543.369,49 euroa. Taseeseen kertynyttä ylijäämää on yhteensä 2.338.709,59 euroa. Vuoden 2023 lopussa oli pitkäaikaista lainaa 7.925.000 euroa ja lyhytaikaista lainaa 4.800.000 euroa.

Viime vuosina on toteutettu säästötoimenpiteitä ja säästökohteita tulee hakea jatkossakin. Tekninen toimiala on valmistellut kiinteistöstrategian, jossa tarkastelun kohteena on mm. tarpeettomien kiinteistöjen jatko sekä energiatehokkuuden parantaminen. Hyvinvointipalveluissa sekä Rantakankaan että Länsirannan perusopetus on siirretty yhteiskoululle. Koulutuksenjärjestäjien yhteistyö ja sen kehittäminen jatkuu edelleen.

Sosiaali- ja terveystoimen palvelut ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Kunnat eivät voi jatkossa olla suoraan sote-kiinteistöjen vuokraajia, vaan vuokraustoiminnan tulee tapahtua yhtiön kautta. Paloaseman siirtoa Lappajärven Invest Oy:lle on valmisteltu v. 2024.

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

Valtuusto myöntää käyttötalousosassa määrärahat ja asettaa tuloarviot eri toimielimille. Käyttötalousosassa asetetaan myös valtuustoon nähden sitovat strategiset tavoitteet. Lappajärven kuntastrategia on hyväksytty valtuustossa 24.4.2023, ja talousarviossa esitetyt tavoitteet pohjautuvat siihen. Tavoitteiden kautta muodostuvat toimielinten vuoden 2025 toiminnan painopisteet. Kuntalain mukaan toimielin on sitottu talousarviossa hyväksytyihin toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin.

Käyttötalousosassa annetaan myös katsaus hallintokuntien toimintaan sekä toimintaympäristön muutokseen.

Talousarviota ja sen määräyksiä on noudatettava toiminnassa. Tilivelvollisten viranhaltijoiden on valvottava, että vastuualueen toiminnassa noudatetaan hyväksyttyä talousarviota ja käyttösuunnitelmaa sekä niihin liittyviä tavoitteita.

4.1 YLEISHALLINTO

Yleistä

Vuoden 2023 alusta lukien aloittivat hyvinvointialueet, joihin kunnilta siirtyi sosiaali- ja terveystoimen palvelut, pelastustoimi sekä koulukuraattorin palvelut. Muutos tarkoitti myös sitä, että niin verotuloja kuin valtionosuuksia siirtyi merkittävä määrä kunnilta hyvinvointialueille. Nyt tarkastelun alla on paloaseman kiinteistön siirtäminen Lappajärvi Invest Oy:lle, koska kunta suoraan ei voi toimia vuokraajana.

Etelä-Pohjanmaa itäisen alueen kymmenen kuntaa; Alajärven kaupunki, Alavuden kaupunki, Evijärven kunta, Kauhavan kaupunki, Kuortaneen kunta, Lappajärven kunta, Lapuan kaupunki, Soinin kunta, Vimpelin kunta ja Ähtärin kaupunki perustivat valmistelutyöryhmän, jonka tehtävänä oli valmistella TE-2024 uudistuksen vaatimat toimenpiteet ja asiakirjat. Valmistelutyö on päätynyt, ja vuoden 2025 alusta aloittaa Kuntayhtymä Kymppi TE-palveluiden tuottajana. Kuntayhtymä järjestää lähipalvelua myös Lappajärven kunnassa ja tätä varten kuntayhtymä on vuokrannut kunnantalolta toimistohuoneen.

Yleishallinnon toiminnan kuvaus

Yleishallinto vastaa kunnan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä huolehtii omalta osaltaan siitä, että tehokkaasti ja taloudellisesti tuotettuja laadukkaita kuntapalveluja on saatavissa vähintään siinä määrin, mitä laki edellyttää. Niin ikään yleishallinto koordinoi muita hallintokuntia toimimaan yhteisten periaatteiden mukaisesti kuntastrategian viitoittamaan suuntaan ja vastaa kunnan toimintojen ja talouden ohjauksesta. Yleishallinto tuottaa tukipalveluja kunnan muille hallintokunnille.

4.1.1 Luottamushenkilöhallinto

Toiminnan kuvaus

Kunnanvaltuusto hyväksyi uuden hallintosäännön 24.4.2023 § 9 ja se tuli voimaan 1.6.2023. Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus ja kunnanvaltuuston puheenjohtajisto valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Näin ollen myös kunnanhallituksen valitsevat toimielimet ja edustajat eri luottamustehtäviin valitaan kahdeksi vuodeksi.

Valtuustossa on 19 jäsentä ja kunnanhallituksessa 7 jäsentä. Kunnanhallituksen jäsenet ja varajäsenet valitaan valtuutettujen ja varavaltuutettujen keskuudesta. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja valitaan valtuutetuista.

Lappajärven kunnassa on ns. valiokuntamalli. Valiokunnat ovat seuraavat: Kehitysvaliokunta (5 jäsentä), hyvinvointivaliokunta (7 jäsentä) ja tekninen valiokunta (7 jäsentä). Valiokuntien varsinaisiksi jäseniksi valitaan

vain valtuutettuja tai varavaltuutettuja, jollei valtuusto ennen valiokunnan nimeämistä toisin päättä. Kunnan organisaatio muodostuu seuraavista toimialoista: hallinnon toimiala, hyvinvoinnin toimiala, tekninen toimiala.

Luottamushenkilöhallinnon tulosalueeseen kuuluvat vaalit, tarkastuslautakunta, kunnanhallitus, kunnanvaltuusto ja muut toimikunnat. Kunnanvaltuusto vastaa kunnan strategisesta päätöksenteosta, kunnan tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Tarkastuslautakunta valmistelee valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta toteuttaa laadukasta arviointitoimintaa läpi vuoden tarkastussuunnitelmansa mukaisesti. Tarkastuslautakunta kutsuu kuultavaksi vastuuviranhaltijoita tarpeen mukaan. Tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat antavat tarvittaessa ohjeistusta, mikäli havaitsevat puutteita tilintarkastuksessa. Tavoitteena on ”puhdas” tilintarkastuskertomus. Tilintarkastus valmistuu hyvissä ajoin, jotta se voidaan käsitellä kunnanvaltuuston kesäkuun kokouksessa. Tilintarkastuksessa noudatetaan tilintarkastussopimuksen ehtoja.

Keskusvaalilautakunta vastaa lakisääteisten vaalien sekä mahdollisten kansanäänestysten järjestämisestä kunnassa. Vuonna 2025 järjestetään alue- ja kunnallisvaalit.

Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta sekä valvoo kunnan etua, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa. Kunnanhallituksen muut tehtävät on määritelty hallintosäännössä.

Talousarvion perustelut

Kunnanvaltuusto pitää kokouksia 5 – 6 kertaa vuodessa. Lisäksi pidetään tarvittaessa valtuuston iltakouluja ja seminaareja. Kunnanhallitus pitää keskimäärin 22 kokousta vuodessa. Muut toimielimet kokoontuvat tarvittaessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Luottamushenkilöhallinnon tavoitteena on vastata demokraattisen päätöksentekojärjestelmän toimivuudesta sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien edistämisestä. Kuntastrategia on hyväksytty vuonna 2023 ja se ohjaa talousarvion laadintaa.

Kunnanvaltuusto määrittää kunnan kehittämistavoitteet ja antaa hyväksymällään talousarviolla taloudelliset voimavarat palveluiden ja toimintojen järjestämiselle. Kuntastrategian tavoitteet huomioidaan valmistelussa ja päätöksenteossa.

Aluevaalit ja kuntavaalit järjestetään samanaikaisesti sunnuntaina 13.4.2025. Ennakoäänestys kotimaassa on 2. - 8.4.2025.

- Aluevaaleissa valitaan valtuutetut aluevaltuustoihin, jotka vastaavat hyvinvointialueiden sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisestä.
- Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut kuntien valtuustoihin, jotka päättävät kunnan toiminnasta ja taloudesta.

Lappajärven kunnalle on laadittu laaja hyvinvointikertomus valtuustokaudelta 2017 - 2021 ja hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021 – 2025. Lappajärven kunnan hyvinvointisuunnitelma valmistui syksyllä 2023 uuden kuntastrategian valmistuttua kesäkuussa 2023, joten suunnitelma koskee kautta 2023-2025. Seuraava hyvinvointisuunnitelma tehdään vuoden 2025 aikana valtuustokaudelle 2025-2029. Osana hyvinvointityötä kunta sitoutuu jatkossa vahvemmin tekemään vuosittaisen hyvinvointiraportin.

Tavoitteena on, että Lappajärven kunnalla on hyvä ja henkilöstöä arvostava työnantajaimago. Huolehditaan osaavasta johtajuudesta, selkeistä tehtävänkuvista sekä työpaikalla noudatettavista periaatteista. Henkilöstön osaamisesta huolehditaan kattavalla perehdytyksellä ja työhönopastuksella sekä varataan koulutuksiin riittävät määrärahat. Mahdollistetaan sisäinen rekrytointi ja tehtävien vaihto organisaation sisällä sekä mahdollistetaan urakehitys.

Viestinnässä pyritään vuorovaikutteiseen viestintään niin henkilöstön kuin myös kuntalaisten kanssa. Huolehditaan, että kunnan kotisivut ja Visit Lappajärvi ovat ajan tasalla.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Ylijäämäinen vuosikate	Vuosikate	Vuosikate >0
Digitaalisten palveluiden kehittäminen	PTV:n ajanmukaisuus	Palvelutietovarantoa päivitetty
Varautuminen ja turvallisuus	Valmiussuunnitelma ja turvallisuussuunnitelma ajan tasalla	Valmiussuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman päivitys

Suunnitelmavuodet 2026-2027

Vakaa talous. Kuntastrategian mukaisesti sovelletaan osallisuusohjelman toimenpiteitä päätöksenteon tukena. Ennakkovaikutusten arviointi ja menetelmien käyttöönotto. Sähköisten palveluiden kehittäminen.

Talous

Luottamushenkilöhallinto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	5.364	17.280	3.080	-82,2
Toimintamenot	-189.186	-246.620	-236.470	-4,1
Toimintakate	-183.822	-229.340	-233.390	1,8

4.1.2 Yleiset toimistopalvelut

Toiminnan kuvaus

Yleisten toimistopalvelujen tulosalueeseen sisältyvät hallintotoimisto, työterveys, työsuojelu ja muut henkilöstömenot. Yleiset toimistopalvelut huolehtii kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen, yhteistoimintaelimen, henkilöstöjaoston ja työsuojelun kokousprosesseista sekä niiden käsittelyyn tulevien asioiden valmistelusta, päätösten toimeenpanosta ja tiedottamisesta. Hallinnonala vastaa henkilöstöhallinnosta, omalta osaltaan asianhallinnasta sekä keskusarkiston hoidosta.

Työsuojelun yhteistoimintaorganisaatio aloitti toimikautensa 1.1.2022. Toimikausi on 4-vuotinen, joten uuden työsuojeluorganisaation valmistelu tulee aloittaa viimeistään syksyn 2025 aikana.

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedotetaan kunnan valmisteilla olevista asioista ja päätöksistä. Päätökset pannaan täytäntöön niiden saatua lainvoiman. Sähköisiä palveluja kehitetään ja otetaan tehokkaampaan käyttöön. Kuntamaiseman johdon työpöytä -ohjelman käyttöön ottoa tehostetaan ja laajennetaan. Uuden Dynasty-version käyttöönotto. Myös muita prosesseja automatisoidaan mahdollisuuksien mukaan.

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja kuntastrategian mukaisesti kehitetään kunnan työntekijöiden palveluhenkisyttä sekä kannustetaan yrityksiä palveluhenkisiin kampanjoihin.

Henkilöstöstrategia ja työyhteisön kehittämissuunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilöstön kanssa.

Henkilöstön työhyvinvoinnista pyritään huolehtimaan tarjoamalla tyky-palveluita sekä kattavilla työterveyspalveluilla.

Suunnitelmavuodet 2026-2027

Ohjelmistojen hyödyntäminen monipuolisemmin ja laajemmin. Digitalisaation hyödyntäminen. Vuosien 2026 – 2027 aikana kunnalle laaditaan digitiekartta. Siinä määritellään kunnalle digitalisaation edistämiseksi tehtävät toimenpiteet ja aikataulutetaan ne. Digitalisaatiota edistetään ohjelmistohankinnoilla ja olemassa olevien ohjelmistojen lisäominaisuuksia käyttöön ottamalla. Huolehditaan henkilöstön kouluttamisesta ja perehdyttämisestä uusiin ohjelmiin.

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Henkilöstöstrategian päivittäminen	Uusi henkilöstöstrategia	Valmis vuonna 2025
Henkilöstön työhyvinvointi	Sairauspoissaolojen määrä/henkilö	Sairauspoissaolot keskimääräistä alhaisemmat
Asianhallintaohjelman päivitys	Henkilöstö käyttää uutta Dynasty-versiota	Onnistunut projektin hallinta
Sharepointin käyttöönotto	Ohjeistusten määrä sharepointissa	Sharepointiin on siirretty suurin osa kunnan sisäisistä ohjeistuksista
Työsuojeluorganisaation valitseminen	Organisaatio valmis vuoden 2025 loppuun mennessä	Työsuojeluorganisaatioon on valittu henkilöt

Talous

Yleiset toimistopalvelut	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	3.924	20.000	21.300	6,5
Toimintamenot	-306.146	-370.870	-409.161	10,3
Toimintakate	-302.222	-350.870	-387.861	10,5

4.1.3 Muu yleishallinto

Toiminnan kuvaus

Muu yleishallinto pitää sisällään mm. Etelä-Pohjanmaan liitto ry:n, Suomen Kuntaliitto ry:n sekä Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat ry:n yhteistoimintaosuudet sekä yhteisöjen jäsenmaksut, teosto- ja gramex-maksut sekä verotuskustannusten maksuosuuden.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	Tavoitetaso
Onnistunut kotouttaminen	Tehdyt kotouttamissuunnitelmat	Yhteistyö Jamin kanssa toimivaa
Toimiva palveluliikenne	Sopimusten määrä	Palveluliikenne vastaa kuntalaisten tarpeita

Suunnitelmavuodet 2026-2027:

Hyvä yhteistyö eri toimijoiden kanssa.

Talous

Muu yleishallinto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	103.093	10.000	10.000	
Toimintamenot	-177.000	-110.500	-132.570	20,0
Toimintakate	-73.907	-100.500	-122.570	22,0

YLEISHALLINTO YHTEENSÄ	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	112.381	47.280	34.380	-27,3
Toimintamenot	-672.332	-727.990	-778.201	6,9
Toimintakate	-559.951	-680.710	-743.821	9,3

4.2 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

4.2.1 Toimielimet ja projektit

Talous

Hallinto, yht.	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025
Toimintamenot	-15.603	-11.250	-11.250

4.2.2 Terveyspalvelut

Seinäjoen kaupunki tuottaa ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Sisältää ympäristöterveydenhuollon palvelut.

Vastaanottopalvelut/ Terveyspalvelut	TP 2023	TA+MU 2022	TA 2025
Toimintamenot	-83.263	-80.000	-83.500

4.3 SIVISTYSTOIMI

Hyvinvoinnin toimialaan kuuluu kunnan sivistystoimi eli kunnan toiminnoista koulutoimi, kirjasto sekä vapaa-aikatoimi. Koulutoimi pyrkii takamaan opetuksen hyvän laadun ja nykyaikaiset oppimisympäristöt oppilaille ja henkilökunnalle. Kunta vastaa itse esi-, perus- ja lukiokoulutuksesta. Kunnassa on vain yksi perusopetusta antava koulu, Lappajärven yhteiskoulu syyslukukauden 2024 alusta. Kunnassa tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikille 1.-2. -luokkalaisille, jotka sitä tarvitsevat. Sen yhteydessä kouluilla järjestetään myös esikoululaisten kerho koulupäivinä.

Sivistystoimeen kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen niin palvelukirjastona kuin omatoimikirjasto-nakin. Kirjasto on oleellinen osa viihtyisää ja palvelevaa kuntaa. Kunta on mukana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Kansalaisopisto Järvilakeudessa kunta on mukana kannatusjäsenenä.

Vapaa-aikatoimen alaiseen toimintaan kuuluu kunnan liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Vapaa-aikatoimen tehtävä on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita ja olosuhteita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta. Vapaa-aikatoimi vastaa osaltaan kunnan hyvinvointityöstä sekä vastaa liikunta-alueiden kokonaisuudesta yhdessä teknisentoimen kanssa.

Varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunta on ostanut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Kuntien välisessä sopimuksessa Lappajärven hyvinvointivaliokunta toimii niin sanottuna tilaajavaliokuntana, joka valmistelee yhdessä Alajärven kaupungin kanssa talousarvion. Talousarvion hyväksyy lopullisesti Lappajärven kunnanhallitus ja -valtuusto.

Kunnan uudessa strategiassa sivistystoimi vastaa pitkälti hyvinvointipalveluista ja niiden laadusta. Erikseen poimittuna sivistystoimen keskeisimmät tavoitteet:

Elämää palveleva kunta:

- ympärivuotiset harrastusmahdollisuudet
- palveleva ja osallistava
- aktivointi ja hyvinvoinnin tukeminen maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen (erityisesti perusopetukseen valmistava opetus ja S2-opetus)

Kehittyvä matkailukunta

- tapahtumatarjonnan edistäminen

Kestävä kunta

- kestävä talous
- kulttuuriperimän esille tuominen

4.3.1 Sivistystoimen hallinto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Sivistystoimen hallintoon kuuluvat lukion rehtori/sivistysjohtaja sekä vapaa-aikasihteri. Hallinnon tehtäviä on hajautettu rehtorille ja koulusihterille; yleishallinnon puoli huolehtii koulutoimen, kirjaston ja vapaa-ajan yleishallinnosta yhteistyössä viranhaltijoiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Hallinto on vastuussa ja seuraa taloutta käyttöpuolella ja hankkeissa. Yhä laajeneva työkenttä on kunnan hyvinvointityö. Sivistystoimi ja vapaa-aikatoimi vastaavat osaltaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtiosuuden lisäosaa eli HYTE-kertoimien toimintaa kuvaaviin prosessi-indikaattorien mittareista.

Koulukyytireittien suunnittelu tehdään yhteistyössä kuuden kunnan kesken aiemmin tehdyn työn pohjalta. Suunnittelutyötä hallinnoi Alavuden kunta ja siinä on mukana mm. Ely. Kevään 2025 aikana selviää, kilpailutetaanko ns. bruttoliiikenne jo syysä 2025 varten vai lukuvuotta 2026-2027 varten.

Vuoden 2025 kunnan investointirahoihin varataan määrärahat:

- Vapaa-aikatoimi: Kuntosalitoiminnan kehittäminen 60 000 €. Kuntosalipalvelut päivitetään vastaamaan laajaan kävijämäärään ja laajojen käyttäjäkohderyhmien tarpeisiin, huomioiden aktiiviliikkujan lisäksi kuntoliikkujat sekä iäkkäämmät liikkujat.
- Yhteiskoulu: kotitalousluokan muutostyöt 10.000 euroa.

Sivistystoimen vuodelta 2024 vuodelle 2025 jatkuvia hankkeita ovat

- Koulunuorisotyöntekijä (AVI); omarahoitusosuus 10 %
- Koulun kerhotoiminta; omarahoitusosuus 20 %
- Yhteiskoulun Nordplus-hanke
- Geolukion Erasmus+-hanke

Haettavia hankkeita ovat ainakin Harrastaminen Suomen malli; myös Liikkuva opiskelu –hankkeita harkitaan; näissä hankkeissa on aika suuret omavastuuosuudet 30 % ja 50 %.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Koulukuljetuksissa eteen tulee 2. optiovuoden käyttö lukuvuodelle 2025-2026. Jolloin kuljetukset on kilpailutettava alkuvuodesta 2026. Vaihtoehtoisesti kilpailutus tehdään jo vuonna 2025.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kunnan ostaman bruttoliikenteen suunnittelu; mahdollisuuksien mukaan otetaan huomioon myös palveluliikenne	Suunnitelma valmis kilpailutusta varten	Suunnitelma toimii pohjana kilpailutukselle niin vuonna 2025 kuin 2026
Sähköinen hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	Kertomus esitetään poisjäävälle valtuustolle. Suunnitelma valtuustokaudelle 2025-2028, jos kuntastrategia valmistuu v. 2025 aikana	Sivistystoimi on aktiivisesti mukana kertomuksen ja suunnitelman teossa. Prosessin takia voi valmistua vasta 2026; kuntastrategian prosessi myös 2025

Talous

Hallinto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	121.291			
Toimintamenot	-121.369	-123.050	-107.960	-12,3
Toimintakate	-78	-123.050	-107.960	-12,3

4.3.2 Esi- ja perusopetus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus

Lappajärvellä esi- ja perusopetusta annetaan 1.8.2024 alkaen vain Lappajärven yhteiskoululla. Kunnan oppilaaksiottoalue on muutettu yhdeksi alueeksi. Yhteiskoululla opetusta on 0.-9. luokilla, ja esikouluryhmät ovat omina opetusryhminä. Yhteiskoululla toimii perusopetukseen valmistavan opetuksen ryhmä eli VALO. Lukuvuonna 2024-2025 valoryhmälle annetaan opetusta omana ryhmänä kahtena päivänä viikossa syyslomaan saakka ja nousee viiteen päivään syysloman jälkeen. Perusopetuksessa noudatetaan paikallista opetussuunnitelmaa, jonka pohjana on yhteinen eteläpohjalainen opetussuunnitelma. Maakuntakohtaisia päivityksiä tulee joka lukuvuosi ja tarvittaessa päivitetään paikallista opetussuunnitelmaa. Koulun keittiö toimii valmistuskeittinä, josta ateriat lähtevät varhaiskasvatuksen yksiköihin keskusta-alueella.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukuvuosi 2024- 2025 on viimeisen kyläkoulun eli Länsirannan koulun sisäänajo osaksi yhteiskoulua. Koulun järjestämään aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuu huomattavan suuri määrä oppilaita luokilta 0-2. Ap-toiminnan monipuolisuutta kasvatetaan jakamalla lapsia ruuhka-aikoina pienempiin ryhmiin erilaisia toimintoja varten. Toiminnassa pyritään huomioimaan kaikki vapaana olevat Yhteiskoulun tilat, ulkoalueet sekä uusi liikuntahalli. Uutena toimintamuotona yhteiskoululle tulevat koulumummit ja –vaarit lukuvuonna 2024-2025.

Opettajien koulutusta tarjotaan mm. oppimis- ja käyttäytymisongelmaisten lasten opetukseen sekä turvallisuus toimintojen parantamiseen. Koulun omia toimintatapoja ja sovittuja periaatteita kerrataan aiempaa säännöllisemmin.

Oppilasennuste, joka on päivitetty tilastointipäivää 20.9.2024 vastaavaksi:

eskareiden synt.vuosi		s.2018	s. 2019	s. 2020	s. 2021	s. 2022	S. 2023
		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2023
Yhteiskoulu	0 LK	24	11	10	15	12	18
1.8.2014 alk.	1 LK	20	24	11	10	15	12
1.8.2023 + Ra	2 LK	36	20	24	11	10	15
1.8.2024 + Lä	3 LK	35	36	20	24	11	10
	4 LK	26	35	36	20	24	11
	5 LK	29	26	35	36	20	24
	6 LK	36	29	26	35	36	20
1 lk- 6 lk		182	170	152	126	91	92
0 lk- 6 lk		206	181	162	141	103	110
Yhteiskoulu		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
1.8.2014 alk.	7 LK	28	36	29	26	35	36
	8 LK	21	28	36	29	26	35
	9 LK	37	21	28	36	29	26
yhteensä		86	85	93	91	90	97
		2024-2025	2025-2026	2026-2027	2027-2028	2028-2029	2029-2030
Lukio	aloittavat	17	20	14	17	24	18
	jatkavat	19	17	20	14	17	24
	päättävät	14	19	17	20	14	17
Yhteensä		50	56	51	51	55	59
Esioppilaat		24	11	10	15	12	18
Alakoulut		182	170	152	126	91	92
Yhteiskoulu 7-9		86	85	93	91	90	97
Eo + po yht.		292	266	245	217	181	189
joista valo-opp.		10					
Lukio		50	56	51	51	55	59
Yhteensä		342	322	306	283	248	248

HYTE-indikaattoreista kohteina ovat peruskouluissa seuraavat:

- Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastaminen kolmen vuoden välein. Toteutuu Lappajärvellä.
- Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa. Toteutuu Lappajärvellä.
- Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit. Ei toteudu Lappajärvellä.
- Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä. Ei toteudu kokonaisuutena. Lappajärvellä 10.20 alkaa lounaat.

Hyvinvointivaliokunta on linjannut, että Lappajärvellä pyritään saamaan kaikki prosessi-indikaattorit kuntoon ja että kouluruokailussa noudatetaan Kouluruokasuositusta.

Suunnitelmavuodet 2026 – 2027:

Suunnitteluvuosina tulee eteen opettajavirkojen tarkastelu, koska oppilasennuste näyttää, että erityisesti alaluokkien opetuksessa oppilasmäärän väheneminen on noin 20 – 25 oppilasta/ lukuvuosi (katso edellä oppilasennustetaulukko).

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Koulumummo ja –vaari toiminta osaksi koulupäivää	Toiminta käynnissä; toiminta suunnitelmallista	Koulumummoilla ja –vaareilla on lukujärjestys, jonka mukaan toimitaan. Vapaaehtoiset on koulutettu tehtävänsä.
Hyte-indikaattorit: 1)Kouluruokasuositus toteutuu.	Lounasajat noudattavat Kouluruokasuositusta.	Täytetään hyte-kertoimen vaatimus.
2) pitkät välitunnit vähintään puolella yhteiskoulun oppilaista	Välitunnit toteutuvat.	Liikkuva koulu –suositus toteutuu ja oppilaille tarjotaan lounaan jälkeen pitempi välitunti

Talous

Perusopetus	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	171.104	193.650	166.000	-14,3
Toimintamenot	-2.990.834	-2.897.695	-2.664.735	-8,0
Toimintakate	-2.819.731	-2.704.045	-2.498.735	-7,6

4.3.3 Peruskoulujen yhteinen ja muu toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhteiseen toimintaan kuuluu koulutoimessa järjestettävä erityisopetus sekä muu yhteinen toiminta, joista tärkeimpiä ovat olleet koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut. Nämä palvelut siirtyivät hyvinvointialueen tuottamiksi vuoden 2023 alusta. Lappajärven oppilas- ja opiskelijamäärä riittää yhden kokopäiväisen kuraattorin työpanokseksi. Erityisopettajia perusopetuksessa on henkilötyövuosina 3,4. Parina edellisenä lukuvuonna erityisopettajia on ollut kolme ja näiden lisäksi yksi palkattuna valtiohallan korona-avustuksella. Koulunkäynninohjaajia käytetään opetuksen tukena oppitunneilla, aamu- ja iltapäivätoiminnassa sekä esikoululaisten ap-ip-kerhossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoitteena on koko perusopetuksen toimintojen tuottaminen laadukkaasti ja korkealla tasolla. Tähän pyritään ammattitaitoisen ja oikein resurssoidun henkilöstön avulla. Suomen hallitus on muuttamassa oppimisen tuen muotoja ja lakeja. Tämä seurataan aktiivisesti. Apuna tässä on eteläpohjalainen Osaaja-verkosto.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan käytänteitä on muutettu vuoden 2024 puolella: esikoululaiset voivat hakea koululla järjestettävään esikoululaisten ap-ip-kerhoon, joka toimii yhdessä koululaisten ap-ip-toiminnan kanssa.

Halutessaan vanhemmat voivat hakea lapselleen täydentävää varhaiskasvatusta, joka toimii varhaiskasvatuksen yksiköissä.

Suunnitelmavuodet 2026 – 2027:

Suomen valtion linjauksien ja asetusten aiheuttamien muutosten käyttöönotto.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Uudet perusopetuksen tuen muodot	Muutokset opetussuunnitelmaan annetussa aikataulussa	Paikallinen opetussuunnitelma käytössä 1.8.2025

Talous

Peruskoulujen yht.toiminta	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	101.173	44.850		-100,0
Toimintamenot	-598.011	-515.790	-503.860	-2,3
Toimintakate	-496.838	-470.940	-503.860	7,0

4.3.4 Lukiokoulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lukion tehtävä on tarjota laadukasta toisen asteen yleissivistävää koulutusta, joka antaa opiskelijoille hyvät oppimisedellytykset ja -tulokset sekä jatko-opintomahdollisuudet. Lukio tekee laajaa yhteistyötä eri toisen asteen toimijoiden kanssa niin paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti kuin kansainvälisestikin. Geolukio tarjoaa opintoja erityisellä luonnontieteellisellä linjalla. Syksystä 2024 lähtien geolukio on ollut mukana Järvisseudun urheilulinjan toteutuksessa yhdessä Jamin sekä Alajärven, Evijärven ja Vimpelin lukioiden kanssa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lukion kansainvälisyyttä on lukuvuonna 2024-2025 yhteistyön jatkaminen Japanin kanssa sekä Erasmuksen kautta saatu Geoproject-hanke. Yhteyksiä Suomen muihin geopark-alueiden kouluihin edistetään. Viisi lukuvuotta toiminut luonnontieteellinen linja tarkistetaan ja tehdään tarvittaessa muutoksia.

Opiskelijarekrytointiin on panostettava edelleen, jotta lukioon saadaan opiskelijoita muualtakin kuin omalta paikkakunnalta. Kohderyhmänä ovat niin kotimaiset kuin ulkomaiset opiskelijat. Lukio aloittaa yhteistyön Finest Future –organisaation kanssa vuoden 2025 alusta. Tavoitteena on aloittaa Finest Future –opiskelijoiden hyväksyminen opiskelijoiksi heti vuoden 2025 alusta jatkuvan hauan kautta. Toiminta vaatii lukiolta uudenlaista opetustyyliä ainakin alkuun. Myös ulkomaalaisten opiskelijoiden S2- eli suomi toisena kielenä opetukseen pitää panostaa, jotta opiskelukielen hallinta kehittyy mahdollisimman nopeasti. Kunnan tulee huolehtia myös ulkomaalaisten opiskelijoiden arkielämän sujumisesta; tähän toimintaan tulee nimetä erikseen työntekijä ja osoittaa työaikaresursseja.

Lappajärven geolukio on mukana Kauhavan, Alajärven, Evijärven ja Vimpelin kanssa Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa Lukiolaisten oppimisen tuen hankkeessa, jossa tavoitteena on kehittää lukioiden tukimuotoja, kouluttaa ja mentoroida opettajia sekä saada uusia mittareita. Hanketta vetää erillinen koordinaattori.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Yhteistyön kehittäminen LUMA-oppilaitosten sekä muiden Unescon geopark –alueiden oppilaitosten kanssa. Lukion erityisopetuksen sekä S2-opetuksen kehittäminen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Ulkomaalaisten opiskelijoiden rekrytointi Finest Future –organisaation kautta	Opiskelijoita hyväksytään jatkuvan haun kautta 3-5/ lukuvuosi.	Opiskelijoille tarjotaan laadukas opiskelupaikka ja lukio saa lisää opiskelijoita.
Luonnontieteellisen linjan arviointi ja päivittäminen	Laadullinen ja määrällinen arviointi sekä päivitys tehty	Tarkastellaan linjan opintoja; tarvitaanko muutoksia pedagogisesti tai määrällisesti
Lukioiden yhteiseen Oppimisen tuen –hankkeeseen osallistuminen	Ohjeita, pysyviä hyviä käytänteitä ja koulutusta opettajakunnalle	Oppimisen tuen muodot tulevat opettajille tutummiksi ja erityisopetuksen kehittäminen
Erasmus+-hanke	Onnistunut hankkeen läpivienti. Palautekysely opiskelijoilta ja opettajilta (Suomi – Italia)	Onnistutaan vierailuissa molemmin puolin ja opiskelijat oppivat uudesta kulttuurista sekä luonnontieteistä.

Talous

Lukio	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	56.950	23.000	10.500	-54,3
Toimintamenot	-852.573	-784.768	-749.815	-4,5
Toimintakate	-795.623	-761.768	-739.315	-2,9

4.3.5 Ammatillinen ja muu koulutus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on mukana Järviseudun ammatti-instituutissa eli Jamissa yhtenä omistajakuntana. Muut kunnat ovat Evijärvi, Vimpeli, Alajärvi ja Kauhava. Uudeksi omistajakunnaksi tuli syksyllä 2021 Alavus. Jamin tiloissa Sedu järjestää myös lähihoitaja-koulutusta.

Lappajärven kunta ostaa musiikkiopistopalvelut eli taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän opetuksen Kauhavan kaupungin oppilaitokselta, Härmänmaan musiikkiopistolta. Lappajärvi, Evijärvi ja Kauhava ovat Järvilakeuden kansalaisopiston kannatusyhdistyksen jäseniä. Järvilakeuden kansalaisopisto järjestää koulutus- ja harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille kuntalaisille ympäri aluetta pohjakoulutuksesta riippumatta. Opisto toteuttaa myös teatteritaiteen perusopetusta lapsille ja nuorille yleisen oppimäärän mukaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kunta ja koulut tarjoavat opistoille tilat, joissa toimia. Härmänmaan musiikkiopisto tarjoaa ensisijaisesti lapsille ja nuorille, mutta näiden lisäksi myös aikuisille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää opetusta. Kunta on uusinnut sopimuksen Kauhavan kaupungin kanssa musiikkiopistopalveluista vuonna 2024; mikä aiheuttaa muutoksia mm. soittimen kunnossapidossa ja talousarvioon varattavissa määrärahoissa.

Järvilakeuden kansalaisopiston tavoitteena on toteuttaa monipuolista opetus- ja harrastustoimintaa, johon jokaisella on mahdollisuus osallistua taloudellisen tilanteen estämättä. Yhteistyötä tehdään paikallisten tahojen kuten Lappajärven kunnan, Kraatterijärven toimijat ry:n sekä muiden paikallisten toimijoiden kanssa. Kurssitoiminnan toteuttamisen lisäksi pyritään luomaan uusia toiminnan ja yhteistyön malleja myös kehittämishankkeiden myötä.

Talous

Ammatillinen ja muu koulutus	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintamenot	-95.881	-74.500	-91.000	22,1
Toimintakate	-95.881	-74.500	-91.000	22,1

4.3.6 Kirjastotoimi

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Kirjaston toiminta-ajatuksena on tarjota kuntalaisille tasapuolisesti tietoa, virkistystä, elämyksiä, ammattitaitoisen henkilökunnan palvelut sekä tilat ja kokoelmat opiskeluun ja tapahtumien järjestämiseen. Toimipaikkana on kirjasto, joka on auki viitenä arkipäivänä viikossa. Omatoimikirjasto on käytettävissä rekisteröityneille asiakkaille ma-su klo 7–21 silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla. Palvelutila on käytössä henkilökunnan ollessa kirjastossa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vuoden 2024 aikana kirjaston henkilöstöresurssi palasi useamman vuoden jälkeen kahteen henkilötyövuoteen; kirjastossa toimii kirjastonjohtaja sekä kirjastovirkailija. Kirjastonjohtajan työtehtävistä 20 % kuuluu vapaa-aikatoimen kulttuuritehtävien hoitamiseen. Kirjastossa edistetään ja kehitetään uusia palveluja, mm. valtakunnallista E-kirjastoa sekä kirjaston järjestämiä tapahtumia (esim. lukukoiratoimintaa, peli-iltoja tai -ryhmiä).

Suunnitelmavuodet 2026–2027

Pyritään pitämään yllä kirjaston kulttuuritoiminta näyttelyineen ja tapahtumineen. Osallistutaan kirjaston toimintaa tukeviin hankkeisiin.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Uusia toimintatapoja kehitetään (lukukoiratoiminta ja peli-illat)	1-2 uutta toimintatapaa	Toimintatavat saadaan pysyväksi palveluksi.
Kirjaston sosiaalisen median kanavien näkyvyyden nostaminen	Some-kanavien seuraajamäärien seuraaminen	Saadaan lisää seuraajia so-mekनावille
Kirjaston palvelutilan käytön kasvattaminen	Seurataan ja tilastoidaan palvelutilaa varaavien ihmisten lukumääriä	Saadaan ihmiset käyttämään palvelutilaa enemmän

Tilasto kirjastotoimesta:

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kokoelma	60 227	61 098	60 709	54 880	54 814	54 039
Lainat	51 525	48 205	36 682	43 956	44 170	44 523
Käynnit	39 992	38 812	30 788	34 139	36 018	40 999
Aukiolotunnit	3 783	4 760	3 591	4 922	5 362	5 362
Lainoja / asukas	16,41	15,66	12,24	15,03	15,41	15,79
Näyttelyt*	21	22	15	23	18	16
Tapahtumat*	32	24	7	31	48	45

Omatoimikirjasto otettiin käyttöön kesäkuussa 2018.

Talous

Kirjasto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	3.655	2.000	2.000	
Toimintamenot	-199.990	-220.989	-208.439	-5,7
Toimintakate	-196.335	-218.989	-206.439	-5,7

4.3.7 Vapaa-aika

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vapaa-aikatoimen tehtävä on valvoa kuntalaisten oikeutta yhdenvertaiseen osallistumismahdollisuuteen ja turvata asiakkaiden lakisääteisten palveluiden toteutuminen ja tuottaminen huomioiden liikunta-, nuoriso ja kulttuurilait. Vapaa-aikapalveluiden tavoitteena on edistää asukkaiden kokonaisvaltaista terveyttä ja hyvinvointia, kehittää palveluita sekä arvioida toiminnan vaikuttavuutta.

Vapaa-aikapalvelut tunnistavat toiminnassaan kaksi eri asiakkuustasoa, omaehtoisen osallistumisen ja hyvinvoinnin ylläpitämiseen kannustava taso sekä omaehtoista osallistumista ja hyvinvointia ylläpitävä taso. Kannustavan tason toiminta pyrkii edistämään osallistumista niillä asiakasryhmiä, jotka eivät ole palvelujen parissa - viestintä, palveluiden järjestämisen moniammatillisesti hyvinvointialueen yhdyspintatyö huomioiden sekä yleinen fyysinen ja sosiaalinen aktiivointi. Ylläpitävän tason toiminta kohdentuu asiakasryhmille, jotka ovat aktiivisia palvelunkäyttäjiä sekä palveluita tuottavia yhteisöjä tai järjestöjä - avustukset ja palkitsemiset, fyysisen ja henkisen palveluinfran ylläpitäminen ja kehittäminen kuten liikuntapaikat, harrastetilat tai sidosryhmäyhteistoiminta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Vapaa-aikapalveluiden kaikki toimialojen kulttuuri-, nuoriso- sekä liikuntapalveluiden tavoitteena on lisätä yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia kaikissa ikäryhmissä sosioekonomisesta asemasta riippumatta. Vapaa-aikatoimen yksi päätavoite on saattaa valmiiksi vuoden 2024 aloitettu strategiatyö, joka toimii ohjaavana kokonaisuutena tulevalle toiminnalle ja kehittämiselle. Vapaa-aikatoimi vastaa omalta osaltaan kunnan laajasta hyvinvoinnin edistämistyön toteuttamisesta (raportointi, suunnittelu, HYTE-kerroin

prosessikehittäminen) yhdessä kunnan muiden toimialojen sekä kunnan sidosryhmien kanssa. HYTE-kerroin prosessi-indikaattoreista liikunnan ja kulttuurin osalta toteutuvat kaikki 6 kpl painottuvaa indikaattoria.

Liikuntapalvelut:

Liikuntapalveluiden keskeisin tavoite on kehittää investoinnin kautta kuntosalitoimintaa vastamaan laajaan kävijämäärään ja laajojen käyttäjäkohderyhmien tarpeisiin huomioiden aktiiviliikkujan lisäksi kuntoliikkujat sekä iäkkäämmät liikkujat. Liikuntapalvelut laajentavat elintapaohjauspalveluitaan seuraavasti: 1. järjestämällä ryhmämuotoista elintapaohjausta 2. liikuntapalvelut ottavat käyttöön Sportyplanner-alustan, johon tuotetaan ohjevideoita ja vinkkejä liikkumisesta eri kohderyhmille omatoimisen liikkumisen tueksi. Liikuntapalvelut kehittävät TEAvisarin seuranta ja tarveanalyysin alaisia raportointikonkaisuuksia osana vuosittaista Lappajärven kunnan hyvinvointiraporttia, jotta saadaan vertailtavaa tietoa tilanteen kehityksestä suhteessa edellisvuosiin. Vapaa-aikastrategian osaksi laaditaan liikunnan kehittämisohjelma tai poikkihallinnollinen liikkumisohjelma, jossa käsitellään muun muassa seuraavia teemoja: liikunnan olosuhteiden kehittämissuunnitelma, liikunnan palveluverkkoselvitys, poikkihallinnollinen liikkumisohjelma.

Nuorisopalvelut:

Nuorisopalveluiden keskeisin tavoite on ottaa käyttöön Nuodo-tilastointi järjestelmä sekä kouluttaa nuorisopalveluiden sidosryhmät järjestelmän käyttöön. Nuodo:n kautta kyetään tilastoimaan reaaliaikaisesti, kaikki kunnassa tapahtuva nuorisotyö mm. koulunuorisotyö, tapahtumat sekä nuorten tilatoiminta. Valtio hyödyntää Nuodo:n kautta kerättyjä tilastoja muun muassa vaikuttavuuden arvioinnissa ja tämä tilastointi tulee linkittymään valtiolliseen rahoituksen ohjaamiseen kunnille tai ainakin toimimaan sen arvioimisen tukena esimerkiksi hankerahoituksissa. Tavoitteena on lisäksi lisätä osallistavaa toimintaa sekä nuorten vaikuttamismahdollisuuksia aktiivisen Nuorisofoorumityön kautta. Nuorisofoorumitoiminnan kautta on tavoite löytää uudet jäsenet alueelliseen Nuorisovaltuustoon sekä kunnan hyvinvointivaliokuntaan.

Kulttuuripalvelut:

Vuoden keskeisin tavoite on kehittää varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman toteutusmuotoja vuoden 2024 toteutetun kyselyn perusteella. Kulttuuripalveluiden tavoitteena on tehdä vaikuttamistyötä alueellisen kulttuuristrategian valmisteluvaiheessa, jotta Lappajärven kunnan sekä Järvi-seudun alueelliset yhteiset kulttuurilliset sisällöt huomioidaan Etelä-Pohjanmaan alueen kulttuuristrategiassa.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Liikuntaolosuhdekehittäminen vuonna 2025 valmistuvan strategian mukaisesti.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Kuntosalin kehittämisinvestointi	Käyttäjien osallistaminen kehittämiseen sekä palveleeko kehittäminen aktiiviliikkujien lisäksi muita kohderyhmiä kuten esimerkiksi eläkeikäiset	Käyttö tyytyväisyyskyselyn tavoitteeksi osallisuuden ja kohderyhmä käytettävyyden osalta määritetään 4 (0-5 asteikolla)
Nuodo-järjestelmän käyttöönotto	Kuinka laajasti järjestelmä otetaan käyttöön: nuorisotilat, koulunuorisotyö, etisivänuorisotyö, muu toiminta	Nuodo-järjestelmä otetaan käyttöön nuorisopalveluissa niin, että kaikki nuorisopalveluiden toiminta

		tilastoidaan ohjelman kautta
Kulttuurikasvatussuunnitelmatyön kehittäminen kyselyn tavoitteen mukaisesti	Palautekyselyn tulokset vuosilta 2024 ja 2025	Kulttuurikasvatussuunnitelmatyön toteutuksesta saatu palaute on parempi suhteessa edellisvuosien tuloksiin

Talous

Vapaa-aikatoimi	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	43.472	65.000	60.000	-7,7
Toimintamenot	-508.439	-549.197	-551.975	0,5
Toimintakate	-464.967	-484.197	-491.975	1,6

4.3.8 Varhaiskasvatus

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Lappajärven kunta on ostanut varhaiskasvatuspalvelut 1.8.2022 alkaen Alajärven kaupungilta. Henkilöstö on Alajärven kaupungin palveluksessa, ja Alajärven kaupunki hankkii lasten hoidossa, kasvatuksessa ja opetuksessa tarvittavat materiaalit, ohjelmistot ja välineet. Alajärven kaupunki tilaa Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta puhtaanapidon ja ruokahuollon sekä vuokraa Lappajärven kunnalta palveluiden tuottamiseen tarvittavat tilat ja irtaimiston. Toiminta järjestetään varhaiskasvatustilain mukaisesti Lappajärven kunnan tilauksen määrittämässä laajuudessa.

Toiminnalliset tavoitteet:

Lappajärvellä varhaiskasvatusta järjestetään Ullanlinnan päiväkodissa sekä Länsirannan ryhmäperhepäiväkodissa. Ullanlinnassa on tällä hetkellä kolme lapsiryhmää ja sen etäyksikössä on yksi lapsiryhmä. Ryhmäperhepäiväkodissa hoitopaikkoja on yhteensä 12 lapselle. Länsirannan ryhmiksessä mahdollistuu muutaman Lappajärven yhteiskoulua käyvän esikouluikäisen iltapäivätoiminta keväällä 2025. Toimintakaudella 2024–2025 varhaiskasvatuspaikkojen määrä vastaa alueen tarpeita. Mikäli varhaiskasvatukseen hakeutuvien lasten määrä laskee, voidaan keväällä 2025 pohtia yhden lapsiryhmän vähentämistä seuraavalta toimikaudelta. Myös Länsirannan ryhmiksen toiminnan jatkumista tarkastellaan keväällä 2025.

Keväällä 2022 on laadittu Lappajärven ja Vimpelin kuntien sekä Alajärven kaupungin yhteinen varhaiskasvatustalakiin ja valtakunnallisiin varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin pohjautuva paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma. Lisäksi maakunnallisessa yhteistyössä on laadittu koko Etelä-Pohjanmaan kattava varhaiskasvatuksen digisuunnitelma.

Varhaiskasvatuksessa on käytössä Daisy -mobiiliseurantajärjestelmään, jonka avulla hoidetaan varhaiskasvatuksen ja kodin välistä tiedonkulkua, varataan hoitoajat ja laaditaan sähköiseen muotoon varhaiskasvatussuunnitelmat. Järjestelmään voidaan liittää myös lakisääteiset tukeen liittyvät asiakirjat. Erityisopetusta on tehostettu toiminta-alueella hankkeen avulla. Samalla erityisopetuksessa laadittavien tuen asiakirjojen laadinnassa on tehostettu toimintaa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Laadukas ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti järjestetty varhaiskasvatus.	Laadittujen lasten varhaiskasvatussuunnitelmien määrä. Henkilöstön kelpoisuus	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma. Kaikilla kasvattajilla varhaiskasvatuslain mukainen kelpoisuus
Erytisvarhaiskasvatuksen tehostaminen	Erytisopettajan palveluiden saatavuus ja tuki.	Resurssoinnilla lisätään palvelun mahdollistuminen koko alueelle
Uuden henkilöstön perehdytys	Populus -järjestelmä otetaan käyttöön	Jokainen uusi työntekijä saa samansisältöisen ja laajuudeltaan riittävän perehdytyksen. Samassa järjestelmässä on kehityskeskustelu sekä työnkuvaus osiot.

Suunnitelmavuodet 2026 - 2027:

Varhaiskasvatusyksiköiden toiminnan tarkastelu huomioiden lapsien syntyvyys. Varhaiskasvatuksen henkilöstön työhyvinvoinnin tukeminen ja ylläpitäminen on keskeisessä asemassa. Jatkuva hyvinvoinnin tukeminen ja systemaattinen työyhteisön jaksamisen seuranta edistävät varhaiskasvatuksen laadun säilymistä.

Sivistystoimeen kuuluu kunnan toiminnoista koulutoimi, kirjasto sekä vapaa-aikatoimi. Koulutoimi pyrkii takamaan opetuksen hyvän laadun ja nykyaikaiset oppimisympäristöt oppilaille ja henkilökunnalle. Kunta vastaa itse esi-, perus- ja lukiokoulutuksesta. Kunta on mukana Järviseudun koulutuskuntayhtymässä, joka järjestää ammatillista koulutusta. Kunnassa tarjotaan aamu- ja iltapäivätoimintaa kaikille 1.-2. -luokkalaistille, jotka sitä tarvitsevat. Sen yhteydessä kouluilla järjestetään myös esikoululaisten hoito koulupäivinä.

Sivistystoimeen kuuluu myös kirjaston ylläpitäminen niin palvelukirjastona kuin omatoimikirjastonakin. Kirjasto on oleellinen osa viihtyisää ja palvelevaa kuntaa.

Varhaiskasvatuspalvelut Lappajärven kunta on ostanut 1.8.2022 lähtien Alajärven kaupungilta. Kuntien välisessä sopimuksessa Lappajärven hyvinvointivaliokunta toimii niin sanottuna tilaajavaliokuntana, joka valmistelee yhdessä Alajärven kaupungin kanssa talousarvion. Talousarvion hyväksyy lopullisesti Lappajärven kunnanhallitus ja -valtuusto.

Vapaa-aikatoimi pitää sisällään liikunta-, kulttuuri- ja nuorisopalvelut. Vapaa-aikatoimen vastuulla on asukkaiden kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kehittäminen, palveluiden järjestäminen ja tuottaminen sekä arviointi. Vapaa-aikatoimi vastaa osaltaan kunnan hyvinvointityöstä ja ennaltaehkäisevästä työstä.

Kunnan uudessa strategiassa sivistys- ja vapaa-aika vastaavat kunnan hyvinvointipalveluista, johon kuuluvat myös hyvinvointialueen ja kunnan yhdyspintapalveluiden toteutus. Erikseen poimittuna sivistystoimen keskeisimmät tavoitteet kuntastrategiasta:

Talous

Varhaiskasvatus	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	265.464	210.890	279.670	32,6
Toimintamenot	-1.690.923	-1.364.734	-1.600.115	17,2
Toimintakate	-1.425.458	-1.153.844	-1.320.445	14,4

Talous

Hyvinvoinnin toimiala yht.	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	763.109	539.390	518.170	-3,9
Toimintamenot	-7.058.020	-6.530.723	-6.477.899	-0,8
Toimintakate	-6.294.911	-5.991.333	-5.959.729	-0,5

4.4 MUUT PALVELUT

4.4.1 Maaseutuhallinto ja hankkeet

Maaseutuhallinto 2025, viranomaistoiminta

Vuonna alkanut 2023 CAP-kausi muutti haettavia tukia ja niiden ehtoja. Nykyisellä eli CAP27-rahoituskaudella on otettu käyttöön satelliittikuva-analyysiin perustuva pinta-alamonitorointi.

Satelliittikuvasarjojen perusteella kerättyjen indeksitietojen pohjalta kuntien maaseutuhallinnon ja ELY-keskuksen yhteistyönä tulkitaan, onko lohko tukikelpoinen, onko maataloustoimintaa harjoitettu loholla vuosittain, täyttykö vaadittu talviaikainen kasvipeitteisyys, tunnistetaan kasvi, onko kasvusto säilytetty ja hoidettu ehtojen mukaisesti, sekä toteutuuko nurmien niittäminen 15.9. mennessä.

Peltotukien ehtojen noudattamista varmistetaan satelliittikuvien avulla. Kuvista tarkastellaan viljelyä ja kasvustojen kehittymistä niillä peltolohkoilla, joista viljelijät ovat hakeneet tukia. Satelliittiseurannan ansiosta viljelijä voi tehdä peltotukien hakemukseen muutoksia tarpeen mukaan koko kasvukauden ajan.

Tulkintaa vaativia GT-kuvien määrä tulee lisääntymään, koska kuvien käyttö on järjestelmän kehityttyä laajentunut. Kauhavan maaseutuhallinnon osalta tulee olemaan vuoden 2024 kokemuksen mukaan noin 500 kuvaa, ne pitäisi arvioida vuosittain hallinnon toimesta.

Pinta-alatukien tukikäsittely (tarkisteet ja päätöskäsittely) hoidetaan kokonaisuudessaan yhteistoiminta-alueilla ja sen lisäksi kuntien työkuvaan on tullut uutena hallinnollista valvontaa. Tuo valvonta on aiemmin ollut pelkästään ELY-keskuksissa. Tarkka jaottelu hakemuskäsittelyyn ja valvontaan on poistunut, sillä pinta-alamonitorointi käsittää elementtejä molemmista. Pinta-alamonitoroinnista muodostuu hakemustarkisteita, jotka edellyttävät käsittelyä ennen kuin hakemuksen perusteella voidaan tukea maksaa. Hylätty ala aiheuttaa vastaavan seuraamuksen kuin valvonnassa hylätty ala.

Maaseutuhallinnon tehtävät eivät siis ole vähentyneet, vaan muuttaneet muotoaan. Jatkossakin tehtäviin kuuluu noiden lisääntyvien valvonnallisten tehtävien lisäksi perinteinen neuvonta ja tukihakemusten käsittely. Neuvonnallinen työ ja kouluttaminen vaatii vuonna 2025 edelleen paljon työtä. Vuodelle 2025 on tiedossa muutoksia, osaa vaikeista hakuvaatimuksista tullaan lieventämään ja ehtoja muuttamaan. Näiden ja muiden vaikeasti sisäistettävien asioiden kouluttamiseen ja neuvontaan panostetaan myös vuodelle 2025. Yhteisen maatalouspolitiikan sääntöjen sisäistäminen ja kertaaminen tulee vielä teettämään töitä.

Viljelijän ja hallinnon välinen ajantasainen tiedonvaihto on tärkeää. Viljelijöiden apuna yhteydenpidossa on mobiilisovellus, Vipu-mobiili. Sovellus on jatkossa jokaisen tukia hakevan viljelijän työkalu, jolla hallinnon pyytämät kuvatkin kasvustosta otetaan. Kuntien maaseutuhallinto on joutunut ja jatkossakin joutuu lisäksi antamaan henkilökohtaista neuvontaa sovelluksen käytön opettamisessa. Joudutaan myös antamaan neuvontaa sovelluksiin, joilla viljelijät seuraavat kasvitauteja, rikkakasveja ja kirvoja sekä muita tuholaisia, tämä toimi liittyy ympäristökorvauksen toimenpiteisiin.

Viranomaistoiminnassa on mukana 4 täysiaikaista työntekijää ja yksi tekee 80 % työaikaan. Työn tehokkuus on valtakunnan ja maakunnan vastaaviin yksikköihin verrattuna hyvällä tasolla.

Arvio työtehokkuudesta

Suomessa 2023 maaseutuhallinnossa 254,72 hlö, kustannukset 16 252 193 €. Tiloja 43 286 kpl eli kustannus keskimäärin 375,46 €/tila. Maakunnan muihin yksiköihin verrattunakin toiminta on tehokasta, vastaavilla yksiköillä kustannukset pääosin yli 400 €/tila

Viranomaistoiminnan kustannus tuli Kauhavalla tilaa kohti tällä määrällä vuonna 2023 maksamaan 314 €/tila. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla.

Neuvonta ja hanketoiminta

Maaseutuelinkeinojen neuvottelukuntaa hyödynnetään pohdittaessa uusia kehittämistarpeita ja hankeideoita.

Turkistuotantoon tavoitteena uusi turkishanke, jonka toimet joudutaan pohtimaan lintuinfluenssan leviämisen myötä uudelleen. Kaavailtua tarhojen välistä tiivistä yhteistyötä ei tautitilanteen vuoksi voida viedä eteenpäin. Juuri nyt tärkeäksi asiaksi on tullut bioturvallisuus. Kauhavan maaseutuhallinto käyttää valmisteluun aikaisempien turkishankkeiden kautta luomaansa verkostoa. Varataan raha myös siihen, että Etelä-Pohjanmaan kunnat osallistuvat uuden hankerahoituksen salliessa osaltaan hankerahoitukseen.

Arvio työtehokkuudesta

Suomessa 2022 maaseutuhallinnossa 262hlö, kustannukset 16 951 101 €. Tiloja 43 611 kpl eli kustannus keskimäärin 388,68 €/tila.

Viranomaistoiminnan kustannus tuli Kauhavalla tilaa kohti tällä määrällä vuonna 2022 maksamaan 287,98 €/tila. Jatkossakin tehokkuus pidetään vertailukelpoisella tasolla.

Lappajärven kunnan hanketoiminta

Lappajärven kanavapuiston esteetön kulttuuriluontopolku jatkoinvestointihanke on saanut myönteisen rahoituspäätöksen. Hankkeen tavoitteena on parantaa Kanavapuiston kulttuuripolkua kehittämällä sitä Unesco Globalin Geopark- kohteena sekä myös alueen esteettisyyden ja virikkeellisyyden näkökulmasta.

Hankkeessa toteutettaisiin:

- Esteetön laituri ja terassi jokimaiseman yhteyteen
- Kahden tulisijan suunnittelu ja rakentaminen reitin varrelle
- Esteettömän WC:n suunnittelu ja toteutus
- Valaistuksen asentaminen istutusaltaille
- Istutusten siistiminen ja rajaaminen
- Kaksi tietokylttiopastetta reitin varrelle
- Opasteiden suunnittelu ja hankinta
- Sijoittelun suunnittelu yhteistyössä teknisen osaston kanssa

- Opasteiden sisällön suunnittelu yhteistyössä Järviseudun ammatti-instituutti.

Hankkeen toteuttamisaika on 1.8.2024-31.07.2026 ja kustannusarvio 85.387,50 euroa. Tästä kunnan rahoitusosuus olisi 40 % eli 34.155,00 euroa.

Maailman kuutio – Cube of the world -hanke on Etelä-Pohjanmaan liiton ja Lappajärven kunnan yhteishanke. Maailman Kuutio tuo yhteen paikkaan ympäristökasvatuksen, alueen kulttuurin, geologisen historian tarinallistamisen, geokulttuurin ja geomatkaailun palvelupolun. Keskuksessa on kolme pääasiallista osa-aluetta: Geoparkin arktinen keskus, elämyksellinen keskus ja opetuksellinen keskus.

Selvityshankkeen tavoitteena on luoda selvät suunnitelmat edellä mainittujen teemojen mukaisesti yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Hanke kartoittaa ja sitouttaa oleelliset yhteistyökumppanit. Kumppanien kanssa hankkeessa suunnitellaan Maailman Kuution yhteistyötoiminta, joka huomio erilaiset tarpeet ja toiveet. Toiminnan suunnittelu linkitetään Lappajärven kunnan omana hankintana tekemään rakennussuunnitteluun. Hanke päättyy helmikuun 2025 lopussa.

Maaseutuhallinto ja hankkeet	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	67.877	18.300	96.770	428,8
Toimintamenot	-184.451	-155.350	-229.190	47,5
Toimintakate	-116.574	-137.050	-132.420	-3.4

4.4.2 Oikeudenhoito ja turvallisuus

Yleinen edunvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yleisen edunvalvonnan tehtävänä on edunvalvottavien etujen hoito ja huolenpito sekä yleiseen edunvalvontaan määrättyjen henkilöiden taloudellisten asioiden ja omaisuuden hoito Evijärven, Kauhavan ja Lappajärven kuntien alueella.

Toiminnalliset tavoitteet:

Edunvalvontapalveluiden tuottaminen ostopalveluna siten, että kustannukset katetaan saatavilla palkkioilla. Aika: henkilökohtainen tapaaminen 2 – 4 viikon sisällä niiden päämiesten osalta, joiden kanssa tapaaminen on välttämätöntä.

Edunvalvonnassa toimii yleinen edunvalvoja, yksi kokoaikainen toimistosihiteeri ja yksi osa-aikainen toimistosihiteeri. Osa-aikaisen toimistosihiteerin työaika on nostettu 60 prosenttiin. Osa-aikaisen toimistosihiteerin sijaisen perehdyttäminen tehtäviin. Päämiesten määrä on noin 170.

Suunnitelmavuodet 2026-2027:

Riittävä henkilöstömäärä tuottamaan laadukkaita palveluita asiakkaille. Arkiston järjestäminen.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Toimintatapojen kehittäminen ja pankkiohjelmien laajempi hyödyntäminen	€-laskujen osuus maksatuksessa	Rutiininomaisiin tehtäviin valmiita asiakirjapohjia ja pankkiohjelmien hyödyntäminen
Arkistosuunnitelman laatiminen	Suunnitelma	Suunnitelma valmis
Digitalisaation hyödyntäminen	Uudet ohjelmat	Otetaan käyttöön uusia ohjelmia, jos niitä on tarjolla ko. toimialalle.

Löytöeläinten hoito

Eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan kunnan on huolehdittava alueellaan irrallaan tavattujen ja talteenotettujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä.

Talteenotettua eläintä on säilytettävä vähintään 15 päivän ajan, minkä jälkeen kunnalla on oikeus myydä, muutoin luovuttaa tai lopettaa eläin.

Lappajärven kunnalla on sopimus löytöeläinten vastaanotosta Eläinhoitola HepoKatti Ky:n kanssa.

Oikeudenhoito ja turvallisuus	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	178.857	164.000	165.000	0,6
Toimintamenot	-150.369	-176.695	-184.290	4,3
Toimintakate	28.489	-12.695	-19.290	51,9

Talous

Muut palvelut toimiala yht.	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	246.735	182.300	261.770	43,6
Toimintamenot	-334.820	-332.045	-413.480	24,5
Toimintakate	-88.086	-149.745	-151.710	1,3

4.5 TEKNINEN TOIMI

4.5.1 Yhdyskuntasuunnittelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntasuunnittelun tehtävänä on teknisen hallinnon sekä kaavoituksen ja mittaustoimen järjestäminen. Kaavoituksen tarkoituksena on turvata suunnitelmallinen rakentaminen kunnan alueella ja huolehtia riittävästä tonttitarjonnasta.

Lappajärven kunnan alueella on asemakaavoja n. 365 ha ja ranta-asemakaavoja 191,6 ha. Koko järven ympärillä on voimassa oikeusvaikutteinen rantayleiskaava. Keskustan osayleiskaava kattaa alueen Särkiniemestä Tarvolaan.

Toiminnalliset tavoitteet:

Henkilöstön osalta tilanne on hyvä. Muutostarpeisiin tulee kuitenkin varautua tulevaisuutta ajatellen, koska osa teknisen toimen henkilöstöstä eläköityy vuoden 2025 jälkeen. Yhdyskuntainsinööri toimii edelleen myös ympäristösihteerin tehtävässä ja näin ollen tilanne on stabiili, mutta tarkasteltavissa.

Kaavoituksen kehittäminen on tarpeellista, etenkin teollisuustonttien osalta. Lappajärven kunta on ostanut kaavallisen TY tontin ja neuvottelee lisäksi kiinteistöjen hankinnasta, jonka jälkeen on tarkoituksen mukaista aloittaa kaavamutosprosessi. Teollisuustonttien osalta tilanne on helpottanut vuoden takaisesta tilanteesta. Edelleen tulevalle vuodelle ja vuosille tulee varata määrärahaa tarpeellisten kiinteistöjen hankintaan. Investointeihin esitetään vuodelle 2024 200.000,00 euron määrärahaa.

Halkosaaren ja Nykälänniemen alueelle on tehty Master Plan, joka mahdollistaa jopa 11000 lisäkerrosala neliömetrin rakentamisen. Rakentamisinvestoinnin Kokonaisvaikutus olisi alueelle jopa 60-70 M€. Investoinnit olisivat Lappajärven kunnalle niin merkittävät, jonka vuoksi Halkosaaren alueelle ja Nykälänniemeen kortteliin 306 tulee mahdollistaa kaava, jonka avulla voidaan rakentaa kymmenen (10) kerroksisia rakennuksia. Kaavoitusprosessin kesto saattaa olla vuodesta kahteen vuotta.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Halkosaaren ja Nykälänniemen kaavojen laadinta.	Valtuuston hyväksymät asemakaavat.	Kaavaprosessin edistäminen

Talous

Yhdyskuntasuunnittelu	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	342.022	31.100	31.200	0,3
Toimintamenot	-345.361	-284.670	-291.690	2,5
Toimintakate	-3.339	-253.570	-260.490	2,7

4.5.2 Yhdyskuntapalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Yhdyskuntapalvelujen tavoitteena on liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilualueiden hyvin hoidettu ja toimiva infrastruktuuri.

Toiminnalliset tavoitteet:

Liikenneväylien, puistojen ja yleisten alueiden sekä ulkoilu- ja urheilun alueiden toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito.

Lappajärven kunnalla on hoidettavia puistoja 6 ha, kaavateitä 15 km ja kevyen liikenteen väyliä 7 km. Kunnan hoidettavia liikunta-alueita ovat Tarvolan ja Hernesniemen pururadat, pesäpallokenttä, kaksi tenniskenttää sekä jääkiekkokaukalot keskustassa, Rantakankaalla ja Länsirannalla sekä ulkokuntosali Kivitiipun piha-alueella.

Lappajärven kunnan merkittävimmät tulevaisuuden hankkeet ovat kevyen liikenteen siltojen rakentaminen. Lappajärven kunta on hakenut hankeavustusta Traficomilta kevään 2025 aikana. Tarkoituksen mukaista on rakentaa ensimmäisenä silta Nykälänniemestä Kyrösaareen.

Lappajärven kunta on hakenut kevään 2024 aikana vesilain mukaista lupaa saunamaailman aallomurtajan rakentamiseen. Mikäli lupa saadaan ennen kesää 2025 voidaan saunamaailman aallomurtaja rakentaa syksyn 2025 aikana.

Keskusta-alueen viihtyvyyteen on tarpeen panostaa. Keskusta-alue koetaan näivettyneeksi. ELY-Keskuksen alueella Kärnäntien liikenneympyrään tehdään suunnitelma, kilpailutus ja rakennetaan se edustavaksi. Myös muita keskusta-alueen suunnitelmia viedään suunnitelmallisesti eteenpäin, jotta niitä voidaan tulevien vuosien aikana toteuttaa.

Lappajärven kunta tulee viemään uusiutuvien energiamuotojen hankkeita. Latausinfra kehittäminen kunnassa luo vetovoimaa.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Nykälänniemi-Halkosaari alueen kehittäminen	Hankintapäätös	Nykälänniemi-Kyrönsaari kevyen liikenteen sillan rakentaminen
Nykälänniemi-Halkosaari alueen kehittäminen	Hankintapäätös	Saunamaailman aallonmurtajan rakentaminen

Talous

Yhdyskuntapalvelut	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	370.086	313.428	311.109	-0,7
Toimintamenot	-512.341	-448.070	-456.750	1,9
Toimintakate	-142.255	-134.642	-145.645	8,2

4.5.3 Toimitila- ja vuokrauspalvelut

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia tehokkaasti yleishallinnon, sivistystoimen ja teknisen toimen rakennusten kunnossapidosta sekä investointi- ja peruskorjaussuunnitelmiin sisältyvien kohteiden rakennuttamisesta ja rakentamisesta.

Kunta omistaa rakennuksia 19070 m², joiden tilavuus on 74515 m³. Ne koostuvat yleishallinnon (1), sosiaalihuollon (2), sivistystoimen (5) ja teknisen toimen (12) rakennuksista. Uusi liikuntahalli valmistui elokuussa 2022. Sen pinta-ala on 2154 m² ja tilavuus 22800 m³.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennusten toimivuuden ja teknisen kunnan ylläpito hyväksytyyn kiinteistöstrategiaan sisältyvän korjaus- ja kunnossapito-ohjelman mukaisesti.

Lappajärven kunnan tonttitarjonnan parantaminen ja tehokkaiden kauppakanavien hyödyntäminen voivat merkittävästi parantaa kunnan mahdollisuuksia myydä tontteja. Monipuolinen ja hyvin varusteltu tonttitarjonta yhdistettynä nykyaikaisiin ja perinteisiin markkinointikanaviin lisää kunnan näkyvyyttä ja houkuttelevuutta potentiaalisten ostajien silmissä. Tämä kokonaisvaltainen lähestymistapa voi johtaa tonttimyynnin kasvuun ja sitä kautta kunnan taloudellisen tilanteen parantumiseen.

Yhteistyö paikallisten ja valtakunnallisten kiinteistönvälittäjien kanssa voi laajentaa kunnan markkinointiverkostoa. Välittäjillä on valmiit asiakaskontaktit ja ammattitaito myynnin edistämiseen, mikä voi johtaa tehokkaampaan tonttimyyntiin.

Nykyaikana digitaalinen markkinointi on välttämätöntä. Kunnan tulisi panostaa hyvin suunniteltuun verkkosivustoon, joka tarjoaa kattavat tiedot tonttitarjonnasta, sisältäen kuvia, karttoja ja yhteystietoja. Sosiaalinen media ja kiinteistönvälityssivustot ovat myös tärkeitä kanavia, joiden avulla kunta voi tavoittaa laajemman yleisön.

Luopumalla vanhoista koulukiinteistöistä Lappajärven kunta voi saavuttaa merkittäviä kustannussäästöjä, tehostaa tilankäyttöä ja hyötyä taloudellisesti myyntitulojen ja uudelleen kohdennettujen säästöjen

muodossa. Näillä toimilla voidaan parantaa kunnan taloudellista tilannetta ja vapauttaa resursseja tärkeämpiin investointeihin, jotka hyödyttävät suoraan kuntalaisia ja parantavat kunnan palveluiden laatua.

Lappajärven kunta tulee viemään uusiutuvien energiamuotojen hankkeita. On tarpeellista nousevien energiakustannusten myötä sijoittaa uusiutuviin energiamuotoihin, kuten aurinkopaneeleihin ja ilmalämpöpumppuihin.

Lappajärven kunta on päivittänyt kiinteistöstrategiaa syksyllä 2023. Viimeistään vuoden 2025 aikana tulee päästä eroon strategiaan myytäviksi merkityistä kiinteistöistä eroon. Tämän toimenpiteen avulla voidaan parantaa talouden vuosikatetta.

Lappajärven kunnalla on omistuksessaan kiinteistöjä, joiden talouden toteutuman mukainen kate on tappiollinen. Päivitetystä esityksestä tekninen johtaja tulee kohdistamaan huomionsa siihen, miten tappiollisista kiinteistöistä voidaan luopua.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Kiinteistökannan vähentäminen	Myydyt kiinteistöt	Myydään käytöstä poistetut koulurakennukset.
Tonttitarjonnan markkinoinnin edistäminen	Yhteistyösopimus	Yhteistyösopimus kiinteistönvälittäjän kanssa.

Talous

Toimitila- ja vuokrauspalvelut	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	1.868.731	1.726.105	1.603.055	-7,1
Toimintamenot	-1.860.081	-1.469.410	-1.618.680	10,2
Toimintakate	8.650	256.695	-15.625	-106,1

4.5.4 Vesihuolto

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Vesihuollon tehtävänä on talousveden laatuvaatimukset ja –tavoitteet täyttävän veden toimittaminen asiakkaille ja asiakkaiden viemäriverkoston toimittamien jätevesien pois johtaminen ja puhdistaminen ympäristöviranomaisen edellyttämällä tavalla. Laitos huolehtii myös alueellaan olevan hulevesiverkoston kautta vastaanotettujen sade- ja hulevesien johtamisesta vesistöön.

Vesihuoltolaitoksella on kaksi vedenottamo ja yksi jätevedenpuhdistamo. Vesijohtoverkoston pituus on n. 80 km ja viemäriverkoston n. 90 km. Viemäriverkostossa on kaksi jätevesisäiliötä, joiden avulla pystytään säätelemään jäteveden syöttöä puhdistamolle tasaisesti ympäri vuorokauden. Putkitettua hulevesiverkosta on n. 2,5 km. Vesilaitoksella on käytössä valvonta-automaatio-ohjelma.

Tavoitteena on toimintavarma verkosto. Tavoitteena on parantaa liittymisastetta rakennettuihin jätevesiverkostoihin. Vain Söyringin alueella lähes kaikki kiinteistöt on liitetty viemäriin.

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Ylläpidetään jätevesilaitoksen toimintaa omalla henkilöstöllä vuodesta 2026 alkaen.	Suoritettu koulutus.	Lappajärven kunnan tekniseltä toimelta ilmoitetaan koulutukseen riittävä määrä henkilöitä.
Talousvesi täyttää asetetut laatu- ja määrävaatimukset	Laboratoriotulokset. Kuluttajien antama palaute. Häiriöiden määrä	Ei poikkeamia veden laadussa. Veden toimitus on ollut keskeytyksetöntä. <5 kpl /vuosi
Jätevedet käsitellään lupaehtojen mukaisesti. Laitoksen toimintavarmuus Liittymisaste Toiminta-alueella 100 %	Laboratoriotulokset Toimintahäiriöitä < 10 kpl/vuosi Liittyjien määrä	Lupaehdot täyttävät puhdistustulokset Häiriöiden määrä Käyttäjien lisääminen toiminta-alueella.
Hulevesiverkoston toimivuus	Vuotovesien määrä	Jätevesien määrä ei lisäännny puhdistamalla tulva-aikana.
Käytön taloudellisuus	Talouden toteutuma	Laitoksen tulot kattavat menot

Talous

Vesihuolto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	361.967	578.900	496.500	-14,2
Toimintamenot	-452.811	-402.300	-399.210	-0,8
Toimintakate	-90.844	176.600	97.290	-44,9

4.5.5 Jätehuolto

Lappajärven kunta on osakkaana vuonna 1996 perustetussa Millespakka Oy:ssä, joka hoitaa alueensa kuntien jätehuoltoa. Millespakka Oy:n alueeseen kuuluvat Alajärvi, Halsua, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lestijärvi, Perho, Reisjärvi, Soini ja Vimpeli.

Lappajärven kunta liittyi Pohjanmaan Biokaasu Oy:n osakkaaksi. Vuonna 2019 aloitettiin kuivatun puhdistamolietteen kuljetus Pohjanmaan Biokaasu Oy:lle ja kompostoinnista luovuttiin.

Millespakka on vuonna 2023 rakentanut uuden jäteaseman uuteen toimivampaan paikkaan Kankaantien varteen.

Talous

Jätehuolto	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintamenot	-890	-2.500	-2.500	
Toimintakate	-890	-2.500	-2.500	

4.5.6 Maa- ja metsätilat

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteena on huolehtia kunnan maa- ja metsätiloista.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tehokas maa- ja metsätilojen käytön suunnittelu ja maaomaisuuden hallinta.

Kunta omistaa metsää 645 ha ja peltomaata 23 ha. Kunta on sijoittanut 340 ha metsistään yhteismetsään. Kunnalla on metsäsuunnitelma vuosille 2018-2027. Metsäsuunnitelman toteutusta ohjaa tekninen toimi.

Talous

Maa- ja metsätilat	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	44.442	169.000	139.000	-17,8
Toimintamenot	-11.420	-25.730	-26.420	2,7
Toimintakate	33.022	143.270	112.580	-21,4

4.5.7 Muu liikeluonteinen toiminta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Tavoitteen on huolehtia konekeskuksen toiminnasta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Kaluston tehokas ja toimiva käyttö. Taloudellisuus. Tehokkuuden ja taloudellisuuden edellytyksenä on kaluston kunto ja kunnossa pidettävyys. Siihen vaikuttaa oleellisesti ikä ja käyttötuntimäärä.

Talous

Muu liikeluonteinen toiminta	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	47.061	37.750	38.600	2,3
Toimintamenot	-118.243	-109.290	-115.930	6,1
Toimintakate	-71.182	-71.540	-77.330	8,1

4.5.8 Muu toiminta

Matonpesupaikka Timonniemessä. Matonpesupaikka on vapaasti kuntalaisten ja muidenkin käytettävissä. Käytöstä ei peritä maksua. Kulut muodostuvat pumppaamon kunnossapidosta ja sähköstä ja alueen hoitokuluista.

Talous

Muut toiminta	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot			7.690	100,0
Toimintamenot	-2.803	-2.900	-11.210	286,6
Toimintakate	-2.803	-2.900	-3.520	21,4

4.5.9 Ympäristöpalvelut

Ympäristöpalvelut pitää sisällään seuraavat kustannuspaikat: ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta.

Ympäristönsuojelu

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Ympäristönsuojelun tehtäviin kuuluvat ympäristölainsäädännön mukainen valvonta, ympäristön tilan seuranta, ympäristötiedon hankkiminen ja jakaminen sekä vesiensuojelu. Ympäristöä, luontoa ja vesistöjä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä parannetaan kunnan asukkaiden hyvinvointia heidän asuin ympäristönsä kautta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Toimenpide
Rantojen siistiminen	Toteutunut hanke	Niittäminen

4.6.0 Rakennusvalvonta

Toiminta-ajatus ja tehtävän kuvaus:

Rakennusvalvonnan viranomaistehtävistä huolehtii kunnassa monijäseninen toimielin. Lappajärven kunnassa rakennusvalvontaviranomaisena toimii tekninen valiokunta.

Rakentamisen neuvontaa ja valvontaa varten kunnassa tulee olla rakennustarkastaja. Lappajärven kunnan rakennustarkastaja on toiminut vuodesta 2012 alkaen myös Evijärven kunnan rakennustarkastajana 2 päivänä viikossa. Pitkäaikaisen rakennusvalvontasihteerin jäätyä eläkkeelle vuoden 2024 alussa on rakennusvalvonnassa jatkanut uusi rakennusvalvontasihteeriksi kahtena päivänä viikossa (ke-to).

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsittelystä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Rakennusvalvontaviranomaisen tehtäviä on siirretty rakennustarkastajalle hallintosäännöllä.

Rakennusvalvonnassa on ollut käytössä sähköinen lupa-asiointipalvelu sekä sähköinen arkistointi vuodesta 2018 alkaen ja nykyisin kaikki lupahakemukset käsitellään sähköisesti. Tämä mahdollistaa asiakkaalle lupa-asioinnin ajasta ja paikasta riippumatta.

Toiminnalliset tavoitteet:

Rakennusvalvonnan tavoitteena on jatkaa sujuvaa asiakaspalvelua, rakennuslupakäsittelyä, ajantasaisen rakennusrekisterin ylläpitoa sekä asiakirjojen sähköistä arkistointia.

Vuosi 2025 tulee kuitenkin olemaan merkityksellinen rakennusvalvonnan toiminnassa. Uusi rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025 ja aiheuttaa monia muutoksia.

Rakentamisen luvanvaraisuus muuttuu ja luvituksen ulkopuolelle jäävät hankkeet on arvioitava tapauskohtaisesti. Uusi rakentamislaki määrää 42 §:ssä kahdeksasta eri rakentamiskohteesta, jotka edellyttävät rakentamislupaa:

1. asuinrakennus,
2. kooltaan vähintään 30 m² tai 120 m³ oleva rakennus
3. kooltaan vähintään 50 m² oleva katos,
4. yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä,
5. vähintään 39 metriä korkea masto tai piippu,
6. vähintään 2 m² suuruinen valaistu mainoslaite,
7. energiakaivo,
8. erityistä toimintaa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.

Kunnilla ei ole mahdollisuutta nostaa tai laskea lupakynnystä näiden laissa määrättyjen rakentamishankkeiden kohdalla. Merkittävä muutos koskee myös rakennuksen käyttötarkoituksen muutosta asumiseen. Jatkossa käyttötarkoituksen muutos asumiseen on mahdollista myöntää poikkeamisluvalla asemakaavan vastaisesti. Rakentamislaki sisältää myös mm. uuden määritelmän rakennukselle sekä uuden termin ”sijoittamislupa”.

Tavoitteet	Mittari	Toimenpide
Rakentamislain kanssa yhteensopiva rakennusjärjestys heti 1.1.2025 jälkeen hyväksyttäväksi	Tarvittavat lausunnot ja kuulemiset tehty loppuvuoteen 2024 mennessä	Rakennustarkastaja valmistelee Kuntaliiton ohjeistuksen sekä naapurikuntien välisen yhteistyön pohjalta.
Lupakäsittelyn tehokkuus. Viimeisimmästä hakemukselle jätetystä asiakirjasta lupapäätökseen kolmessa viikossa	Käsittelyaika	Hankkeen etenemisen seuranta reaaliaikaisesti ja läpinäkyvästi. Työajan aikataulutaminen ja varaaminen lupakäsittelyyn.
Ammattitaitoinen ja osaava henkilöstö. Uuden rakentamislain sisäistäminen.	Koulutuksiin ja yhteistyöpalaveriin osallistumisen aktiivisuus ja määrä	Kouluttautuminen. Rakennusvalvonnan yhteistyön tiivistäminen naapurikuntien sekä lähialueen kuntien kanssa.
Markkinoidaan ja mahdollistetaan vapaaajan asuntojen muuttamista vakinaisiksi asunnoiksi.	Toteutettu ohjeistus.	Laaditaan toimintaohje niille, jotka haluavat muuttaa rakennuksen käyttötarkoituksen.
Rakennusvalvonnan uusi taksa heti 1.1.2025 voimaan.	Toteutettu taksoitus.	Rakennustarkastaja valmistelee Kuntaliiton ohjeistuksen sekä naapurikuntien välisen yhteistyön pohjalta.

Myönnetyt luvat	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Asuinrakennukset	2	2	4	1	3	1
Lomarakennukset	5	4	8	0	3	1
Lomarak.muutos pysyväksi asunnoksi	10	2	4	1	9	2
Muut	45	64	80	43	33	33
Luvat yhteensä	62	72	96	45	49	37

Talous

Ympäristöpalvelut	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	44.316	40.000	38.500	-3,8
Toimintamenot	-147.670	-164.290	-135.180	-17,7
Toimintakate	-103.353	-124.290	-96.680	-22,2

Talous

Tekninen toimiala yht.	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	3.078.624	2.896.283	2.665.650	-8,0
Toimintamenot	-3.451.620	-2.909.160	-3.057.570	5,1
Toimintakate	-372.995	-12.877	-391.920	2943,6

4.6 ELINVOIMAPALVELUT

4.6.1 Kehitysvaliokunta

1. Kehitysvaliokunnan tehtävänä on:
 1. elinvoiman kehittäminen
 2. yhteistyö yrittäjien ja järjestöjen kanssa
 3. osallistava budjetointi
 4. markkinointi
 5. viestintä
 6. kunnan verkkosivut
 7. kuntastrategian seuranta
 8. elinvoimapolitiittisen ohjelman valmistelu
 9. toimialansa hankkeiden ja projektien hallinnointi ja johtaminen.

Esittelijänä toimii kunnanjohtaja tai tämän sijainen. Läsnäolo- ja puheoikeus on muiden valiokuntien esittelijöillä.

Kunnan elinvoimapalvelut ylläpitävät kunnan ja yrittäjien välisestä yhteistoimintaa. Tavoitteena on edistää olemassa olevaa elinkeinotoimintaa sekä panostaa resursseja uusien yritysten ja yrittäjien saamiseksi kuntaan. Elinkeinotoimi koordinoi toimialaa kehittäviä hankkeita, vuokraa yritystiloja, markkinoi omistamia tiloja ja tontteja, tiedottaa yksityisistä vapaista tiloista, avustaa työvoiman saannissa, järjestää yrittäjätaapaamisia, osallistuu messuille, markkinoi kuntaa sekä toimii henkilökohtaisessa vuorovaikutuksessa asukkaiden ja yritysten elinvoiman parantamiseksi valmentamalla ja palvelemalla.

Kunnanhallitus on 09.12.2019 hyväksynyt sopimuksen Järvi-Pohjanmaan Yrityspalvelu Oy:n kanssa.

Tavoitteet	Mittari	Tavoitetaso
Riittävä henkilöstö	Henkilöstön määrä	Henkilöstömäärä pysyy vähintään nykyisenä
Säännölliset kokoukset	Kokousten määrä	Asiat tulevat käsitellyiksi ajallaan.

Talous

Kehitysvaliounta	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	3.549			
Toimintamenot	3.549	-6.000	-5.820	-3,0
Toimintakate	0	-6.000	-5.820	-3,0

4.6.2 Elinkeinoelämän edistäminen

Hotelli Kivitipun rooli elinvoimaisuuden vahvistamisessa

Hotelli Kivitipun osto on keskeinen osa kunnan matkailuinfrastruktuurin kehittämistä ja mahdollistaa monien laisten toimenpiteiden toteuttamisen matkailun edistämiseksi.

Kivitipun toimintaa voidaan suunnitella ja kehittää kestävän matkailun periaatteiden mukaisesti, mikä tekee siitä esimerkkikohteen Lappajärven matkailustrategiassa. Hotellista voidaan kehittää mallikohte, jossa kiinnitetään huomiota kansainväliseen matkailuun, paikallisten matkailutuotteiden esilletuomiseen ja Arctic Crater Lake-keskuksena toimimiseen.

Liittyminen Merenkurku-neuvostoon

Lappajärven kunta on päättänyt hakea (KH 4.11.2024) Merenkurkun (Kvarkenrådet) jäseneksi. Liittyminen Merenkurkun neuvostoon tarjoaa Lappajärven kunnalle merkittäviä mahdollisuuksia alueen elinvoiman ja kestävän kehityksen näkökulmasta. Merenkurkun neuvosto (EAYY) toimii Euroopan unionin tuella rajat ylittävänä yhteistyöelimenä ja keskittyy erityisesti elinkeinoelämän, liikenneinfrastruktuurin, ympäristöasioiden, matkailun sekä tutkimus- ja koulutusyhteistyön edistämiseen Merenkurkun alueella.

Merenkurkun neuvoston kautta Lappajärvi voi laajentaa paikallisten yritysten yhteistyöverkostoja ja hyödyntää rahoitusmahdollisuuksia, kuten EU Interreg-ohjelmaa, erityisesti matkailualalla. Kraatterijärven UNESCO Geopark -status ja Hotelli Kivitipun hankinta saavat lisää kansainvälistä näkyvyyttä ja houkuttelevat matkailijoita, kun yhteistyö alueen muiden kohteiden ja Ruotsin kanssa tehostuu.

Kestävät energiaratkaisut ja ympäristöhankkeet: Merenkurkun neuvoston kautta Lappajärvi voi osallistua alueellisiin hankkeisiin, joissa edistetään kiertotaloutta ja vihreää siirtymää. Tämä tukee kunnan kestävän kehityksen tavoitteita ja tekee Lappajärvestä houkuttelevan kohteen myös ympäristötietoisille matkailijoille.

Tutkimus- ja koulutusyhteistyö: Lappajärvi voi hyödyntää Merenkurkun neuvoston tarjoamia verkostoja ja yhteistyöhön esimerkiksi alueen ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen kanssa. Tämä avaa mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen matkailualalla ja mahdollistaa uusien innovaatioiden hyödyntämisen Lappajärvellä, erityisesti matkailupalvelujen digitalisoinnissa ja tekoälyn hyödyntämisessä.

Kulttuurin ja yhteisöllisyyden vahvistaminen: Merenkurkun neuvosto tukee myös kulttuuri- ja urheilutapahtumia, jotka lisäävät Lappajärven vetovoimaa asuinpaikkana ja matkailukohteena. Kansainväliset tapahtumat voivat tuoda Hotelli Kivitipun tiloihin uusia asiakkaita ja lisätä kunnan vetovoimaa laajemmin.

Viestinnän strategiset toimet

Lappajärven viestintä- ja markkinointistrategia (hyväksytty kunnanhallituksessa 10.6.2024) keskittyy vahvistamaan Lappajärven imagoa ainutlaatuisena, luonnonläheisenä matkailukohteena, erityisesti Kraatterijärvi Geoparkin ympärillä.

Tärkeimmät toimenpiteet ja työkalut ovat:

Kohdennetut kampanjat eri yleisöille: Viestinnän tavoitteena on tavoittaa erityisesti paluumuuttajat, lapset, perheet, eläkeläiset, opiskelijat ja kansainväliset matkailijat. Esimerkiksi sosiaalisessa mediassa käynnistetään kampanjoita, jotka korostavat alueen turvallisuutta, luonnonläheisyyttä ja monipuolisia aktiviteetteja eri kohderyhmien tarpeiden mukaan.

Strateginen yhteistyö Visit Arctic Coast -brändin kanssa: Tämän yhteistyön avulla Lappajärven matkailupalvelut tuodaan esille kansainvälisille markkinoille, erityisesti Euroopassa. Osana tätä yhteistyötä Lappajärven kunta osallistuu kansainvälisiin matkailutyöpajoihin ja tuotekehitystyöpajoihin, joissa alueen erityispiirteitä tuodaan esiin tehokkaasti.

TE-palvelut

Hallituksen kehysriihi on linjannut, että TE-palvelut siirtyvät kuntien käsiin vuonna 2025. Etelä-Pohjanmaan itäisen alueen kymmenen kuntaa, Lappajärven kunta mukaan lukien, ovat perustaneet Kuntayhtymä Kym-pin järjestämään TE-palvelut vuoden 2025 alusta alkaen. Te-palveluita on saatavissa jatkossa lähipalveluna myös Lappajärvellä kunnanvirastolla.

Lisäksi eduskunta on käsittelemässä lakiesitystä, jossa lakia muutettaisiin niin, että kunnalle voisi jatkossa myöntää palkkatukea vain alentuneesti työkykyisen ja 60-vuotta täyttäneen pitkään työttömänä olleen palkkaamiseen. Palkkatuki ei myöskään jatkossa enää kerrytä työntekijän työssäoloehtoa. Työllistyminen ja työssäoloehdon täytyminen ovat jatkossa ainoita keinoja työttömyysturvan maksuosuuksien eli sakkomak-sujen välttämiseksi.

Kuntayhtymä Kym-pin yhtymähallitus on kokouksessaan 4.10.2024 tehnyt linjauksen siitä, että kunnille ei enää jatkossa makseta palkkatukea. Jos kunta haluaa jatkossakin työllistää, kunnan tulee varata omaan budjettiin työllistämismäärärahaa ja työllistää ns. kovalla rahalla.

Perussopimuksen mukaisesti kuntayhtymän vuosittaisena talouden mitoituksen lähtökohtana on TE 2024 uudistuksen myötä jäsenkunnille tuleva yleiskatteellinen valtionosuuden korotus, joka kohdennetaan perussopimuksen myötä jäsenkuntien toimesta täysimääräisesti työvoimapalveluiden järjestämiseen jäsenkuntien alueella.

Perussopimukseen on kirjattu myös, että talousarvio tasapainotetaan niin, että talousarvion laadinnassa huomioidaan 95 % jäsenkuntien saamasta valtionosuuden korotuksesta. Tuo jäljelle jäävä 5 % toimii niin sanottuna puskurina, jonka avulla turvataan palveluiden tuottamista siinä kohtaa, jos määrärahat loppuvatkin kesken vuoden. Laskennallinen rahoitus + siirtymäajan rahoitus on 190.614 euroa ja siitä 95 % on 181.084 euroa.

Kuntien työttömyysturvan rahoitusvastuu kasvaa ja kunnat maksavat tulevaisuudessa kaikista työttömyys-turvalajeista (ansiosidonnainen, työmarkkinatuki, peruspäiväraha) ja maksuvastuu alkaa nykyistä aiemmin.

Lappajärven kunnan uudistuksen mukainen työttömyysturvan rahoitusvastuu kokonaisuudessaan on 138.941 euroa. Aikaisemmin kunnan laskennallinen osuus olisi ollut n. 67.689 euroa ja uudistuksen mukainen rahoitusvastuu tuo 138.941 euroa. Nykytilan ylittävä osuus tulee kompensatona valtionosuudessa.

Talous

Elinkeinoelämän edistäminen	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	14.242	100.860	900	-99,1
Toimintamenot	-390.006	-631.693	-765.810	21,2
Toimintakate	-375.764	-530.833	-764.910	44,1

Talous

Elinvoimapalvelut yht.	TP 2023	TA+MU 2024	TA 2025	%-muutos
Toimintatuotot	17.791	100.860	900	-99,1
Toimintamenot	-393.554	-637.693	-771.630	21,0
Toimintakate	-375.764	-536.833	-770.730	43,6

5 TULOSLASKELMA

5.1 Käyttötalousosa

TOIMINTATUOTOT	TP 2023	BU 2024	TA 2025	% MUUTOS
YLEISHALLINTO	112381	47280	34380	-27,3
SIVITYSTOIMI	763109	539390	518170	-3,9
MUUT PALVELUT	246735	182300	261770	-9,2
TEKNINEN TOIMI	3078624	2896283	2665650	-8
ELINVOIMAPALVELUT	17791	100860	900	-99,1
YHTEENSÄ	4218640	3766113	3480870	-3,2
TOIMINTAKULUT				
YLEISHALLINTO	-672332	-727990	-778201	6,9
SOSIAALI- JA TERV.T	-98866	-91250	-94750	3,8
SIVISTYSTOIMI	-7058020	-6530723	-6477899	-0,8
MUUT PALVELUT	-334820	-332045	-413480	24,5
TEKNINEN TOIMI	-3451620	-2909160	-3057570	5,1
ELINVOIMAPALVELUT	-393554	-637693	-771630	21
YHTEENSÄ	-12009212	-11228861	-11593530	
TOIMINTAKATE				
YLEISHALLINTO	-559951	-680710	-743821	9,3
SOSIAALI- JA TERV.T	-98866	-91250	-94750	3,8
SIVISTYSTOIMI	-6294911	-5991333	-5959729	-0,5
MUUT PALVELUT	-88085	-149745	-151710	1,3
TEKNINEN TOIMI	-372996	-12877	-391920	2943,6
ELINVOIMAPALVELUT	-375763	-536833	-770730	43,6
YHTEENÄ	-7790572	-7462748	-8112660	8,7
VEROT				
Kunnan tulovero	4326437	4097000	4375000	6,8
Kiinteistövero	1086266	1204000	1209000	0,4
Yhteisövero	591896	494000	440000	-10,9
YHTEENSÄ	6004599	5795000	6024000	4
VALTONOSUUDET				
Peruspalvelujen vo	1469192	906100	1093095	20,6
Verotuloihin perustuva vo	1526725	1532090	1593465	4
Veromenetysten komp	666116	670400	491440	-26,7
Opetus- ja kultt.t.	-4622	33400	27570	-17,5
Harkinnanvarainen vo	160000			
YHTEENSÄ	3817411	3141990	3205570	2
RAHOITUSTUOT. JA -KULUT				
Muut korkotuotot	23962		15000	100
Muut rahoitustuotot	11969	4650	23050	395,7
Korkokulut lainoista	-283433	-395200	-370600	-6,2
Muut rahoituskulut	-162456	-1500	-1500	
YHTEENSÄ	-409958	-392050	-334050	489,5
VUOSIKATE	1621480	1082192	782860	-27,7
POISTOT JA ARV.AL	-1104902	-1070842	-1091430	1,9
VARAUSTEN JA RAHM	26787			
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	543365	11350	-308570	2818,7

5.2 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	TP2023	TA 2024	TA 2025	%-MUUTOS
Toimintatuotot	4218640	3766113	3480870	-7,6
Myyntituotot	1206776	1358460	1294490	-4,7
Maksutuotot	23447	37000	35000	-5,4
Tuet ja avustukset	194740	160130	131050	-18,2
Muut tuotot	2793677	2210523	2020330	-8,6
Toimintakuut	-12009212	-11228861	-11593530	3,2
Henkilöstökulut	-4733183	-4857278	-4769060	-1,8
Palvelujen ostot	-3846163	-3149620	-3593360	14,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1062356	-1122560	-1278920	13,9
Avustukset	-196225	-312625	-269770	-13,7
Muut menot	-2171285	-1786778	-1682420	-5,8
Toimintakate	-7790572	-7462748	-8112660	1,7
Verotulot	6004599	5795000	6024000	4
Valtionosuudet	3817411	3141990	3205570	2
Rahoitustuotot ja -kulut	-409958	-392050	-334050	30,1
Korkotuotot	23962		15000	100
Muut rahoitustuotot	11969	4650	23050	395,7
Korkokulut	-283433	-395200	-370600	-6,2
Muut rahoituskulut	-162456	-1500	-1500	114,3
Vuosikate	1621480	1082192	782860	-27,7
Suunnitelman mukaiset poistot	-1104902	-1070842	-1091430	1,9
Tilikauden tulos	516578	11350	-308570	2818,7
Varausten ja rah.muutokset	26787			
Tilikauden yli-/alijäämä	543365	11350	-308570	2818,7
Tunnusluvut				
Toimintatulot/toimintamenot%	35,1	33,5	30,0	
Vuosikate/Poistot %	146,8	101,1	71,7	
Vuosikate €/asukas	581,4	399,2	290,6	
Asukasluku	2789	2711	2694	

6 INVESTOINNIT

	TA 2025	TS 2026	TS 2027	Yhteensä
1. Yleishallinto				
Ohjelmistohankinnat	10000	10000	10000	30000
Yleishallinto yhteensä	10000	10000	10000	30000
3. Sivistystoimi				
Kuntosali	60000			60000
Kotitalousluokka muutostyo	10000			10000
Sivistystoimi yhteensä menot	70000			70000
Sivistystoimi yhteensä tulot	0			0
Sivistystoimi netto	70000			70000
5. Muut palvelut				
Investorihaku-projekti	19500			19500
Golf-osuudet, Lomagolf	10000			10000
Geopark-kohteet	50000	30000	30000	110000
Geopark-opasteet	10000	5000	5000	20000
Muut palvelut yhteensä menot	89500	35000	35000	159500
6. Tekninen toimi				
6a Liikenneväylät				
Liikenneväylien asfaltointi	20000	20000	20000	60000
Liikenneväylien perusparannus	15000	15000	15000	45000
Valaistus	15000	15000	15000	45000
Kaavateiden rakentaminen	30000	30000	30000	90000
Kaavateiden suunnittelu	15000	15000	15000	45000
Pentinniementien parannus	150000	0	0	150000
Yhteensä	245000	95000	95000	435000
6b Puistot ja yleiset alueet				
Nykälänniemi-Kyrönsaari-Halkosaari kevyen liikenteen siltojen suunnittelu ja rakentaminen		30000	30000	60000
Nykälänniemi-Kyrönsaari-Halkosaari kevyen liikenteen siltojen rakentaminen		1200000	1000000	2200000
Siltoihin kohdistuva avustus		-400000	-400000	-800000
Saunamaailman aallonmurtajan rakentaminen		150000		150000
Rantojen kunnostaminen	15000			15000
Kanavapuiston kulttuuriluontopolku, jatkohanke	43000	43000		86000
Avustus	-43000	-43000		-86000
Ukonniemen kunnostus, ranta	10000			10000
Kärnäiittilouhos	20000	0	0	20000
Menot	88000	1423000	1030000	2541000
Tulot	-43000	-443000	-400000	-886000
Netto	45000	980000	630000	1655000

6c Toimitila- ja vuokrauspalvelut				
Ullanlinnan päiväkodin aita	30000			30000
Halkosaaren tanssilavakiinteistön suunnittelu	30000			30000
Halkosaaren tanssilavakiinteistön peruseräparannus	500000			500000
Avustus	-300000			-300000
Menot	560000			560000
Tulot	-300000			-300000
Netto	260000			260000
Vesihuolto				
Varaus vesi- ja viemärijohtojen rakentaminen	50000	50000	50000	150000
Viemärien saneeraus	40000	40000	40000	120000
Talojohdot varaus	20000	20000	20000	60000
Menot	110000	110000	110000	330000
Maa- ja metsätilat				
Maa-alueiden osto	200000			200000
Kivitippu Spa Oy	250000			250000
Menot	450000			450000
Kalusto				
Tekninen toimi yhteensä, menot	1453000	1628000	1235000	4316000
Tekninen toimi yhteensä, tulot	-343000	-443000	-400000	-1186000
Tekninen toimi, netto	1110000	1185000	835000	3130000
YHTEENSÄ, MENOT	1622500	1673000	1280000	4575500
YHTEENSÄ, TULOT	-343000	-443000	-400000	-1186000
YHTEENSÄ, NETTO	1279500	1230000	880000	3389500

7 RAHOITUSLASKELMA

Toiminnan ja investointien rahavirta	TP 2023	TA 2024	TA 2025	%-muutos
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1621480	1019192	782860	-23,2
Tulorahoituksen korjaukset				
Pakolliset varaukset	160000			
Muut oikaisut	129638			
Tulorahoituksen korjaukset	289638			
<i>Toiminnan rahavirta</i>	1911118	1019192	782860	-23,2
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-911827	-2787500	-1622500	-41,8
Rahoitusosuudet investointeihin	123259	484000	343000	-29,1
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot				
Investointien vars.myynti	329638			
Investointien myyntivoitot	-129638			
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	200000			
Investointien rahavirta	-588568	-2303500	-1279500	-44,5
Toiminnan ja investointien rahavirta	1322550	-1284308	-496640	-61,3
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainauksen lisäys				
Antolainauksen vähennys				
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1734308	946640	-45,4
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	-450000	-450000	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-400000			
Lainakannan muutokset	-850000	1284308	496640	15,0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Tomeksiantojen ja var. muutokset	-46979			
Vaihto-omaisuuden muutos	0			
Saamisten muutos	542335			
Korott.pitkä- ja lyhytaik.	-254182			
Muut maksuvalmiuden muutokset	241174	0	0	
Rahoituksen rahavirta	-608826	1284308	496640	-61,3
Rahavarojen muutos	713724			
Kassavarat 31.12.	1796200			
Kassavarat 1.1.	1082475			
Rahavarojen muutos	713725			
Lainakanta 31.12.	12725000	12175	12577	
Lainakanta euroa/asukas	4612	5251	5294	
Asukasmäärä	2759	2711	2694	

8 HENKILÖSTÖ

Lappajärven kunnan palveluksessa on 80,63 henkilöä vuonna 2024. Henkilöstösuunnitelman mukaan vuonna 2025 henkilökuntaa tulisi olemaan 77,91 henkilötyövuotta. Ero johtuu lähinnä määräaikaisten vähentymisestä.

Kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 34 §:n 1 momentin kohdan 6 mukaan virkasuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana viranhaltija täyttää eroamisiän, jollei viranhaltijan kanssa sovita virkasuhteen määräaikaisesta jatkamisesta. Työsopimuslain 6 luvun 1 a §:n mukaan työntekijän työsuhde päättyy ilman irtisanomista ja irtisanomisaikaa sen kalenterikuukauden päättyessä, jonka aikana työntekijä täyttää eroamisiän, jolleivät työnantaja ja työntekijä sovi työsuhteen jatkamisesta. Eroamisiä on vuonna 1957 ja sitä ennen syntyneillä 68 vuotta, vuosina 1958–1961 syntyneillä 69 vuotta ja vuonna 1962 ja sen jälkeen syntyneillä 70 vuotta.

Nämä säännökset tarkoittavat sitä, ettei työnantaja voi tehdä tarkkoja eläke-ennusteita syntymävuoden perusteella. Tilinpäätöksessä 2023 todetaan, että ns. vakituisia henkilöitä on eniten ikävälillä 60 - 64 vuotta ja heitä oli yhteensä 28 henkilöä. Seuraavaksi eniten oli ikäryhmässä 50 - 54 vuotta ja heitä oli yhteensä 11 henkilöä. Alle 40-vuotiaita oli 10. Vakituisten henkilöstön naisten keski-ikä oli 52,9 vuotta ja miesten keski-ikä 49,6 vuotta.

Henkilöstöpolitiikassa on jo useamman vuoden ajan noudatettu periaatetta, että luonnollinen poistuma hyödynnetään silloin, kun se on toimintojen järjestämisen kannalta mahdollista. Kunnanhallitukselta pyydetään lupa toistaiseksi voimassa olevan palvelussuhteen täyttämiseen.

Hiljaisen tiedon siirtymisestä tulee pitää huolta. Tästä syystä rekrytointi on aloitettava riittävän ajoissa, jotta pystytään turvaamaan vastuullinen perehdyttäminen. Erityistä huomiota tulee kiinnittää henkilöstön jaksamiseen. Henkilöstön määrä on vähentynyt pikkuhiljaa ja jatkossa tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei työtehtäviä enää keskitetä enempää vastuuhenkilöille. Myös tarkastuslautakunta on kiinnittänyt tähän asiaan huomiota arviointikertomuksessaan.

Lappajärven kunnalle on laadittu Menettelytapaohje toimien ja virkojen täyttämiseksi eläköitymisen takia vuosina 2022 – 2026. Tämä vastaa rekrytointisuunnitelmaa. Ohje päivitetään vuoden 2025 aikana. Henkilöstöjaosto on hyväksynyt Lappajärven kunnan henkilöstö- ja koulutussuunnitelman vuodelle 2025.

Virat ja toimet ovat Lappajärven kunnan virkoja ja toimia, eivät jonkin tietyn yksikön. Uudet työtehtävät perustetaan viroiksi, jos niihin sisältyy kuntalain mukaisia viranomaistehtäviä tai erityislaki edellyttää virkasuhdetta. Muihin tehtäviin henkilöstö palkataan työsuhteeseen. Toistaiseksi voimassa oleva palvelussuhde on ensisijainen palvelussuhteen muoto. Määräaikaisia palvelussuhteita käytetään silloin, kun on lain edellyttämä peruste. Sijaisia palkataan vain tarvittaessa lähinnä turvaamaan toiminnan sujuminen ja palvelujen saatavuus.

Henkilöstön kanssa käydään säännöllisesti kehityskeskustelut ja niissä kartoitetaan mm. osaamista ja halukkuutta lisäkoulutukseen tai kurssitukseen. Kunnanhallitus on 21.9.2009 § 275 tehnyt päätöksen, jonka mukaan henkilökunnalle voidaan myöntää palkallista virkavapaata tai työlomaa enintään viisi päivää vuodessa itse maksettua, omaehtoiseen ammatilliseen koulutukseen. Muina tapoina kehittää henkilöstön ammattitaitoa ovat mm. ammattikirjallisuuden ja -lehtien lukeminen, itseopiskeluohjelmat ja tiedon haku internetistä. Kunta voi myös itse järjestää koulutusta.

Henkilöstön omaehtoista, kunnan kannalta tarkoituksenmukaista, pätevyiden lisäämistä voidaan tukea koulutuksellisin keinoin; esim. opintovapaa, oppisopimus, työharjoittelu.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA VUODELLE 2025 - 2027

Tulosalue	Virka- tai toiminimike	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Yleishallinto	Kunnanjohtaja	0,65	0,65	0,65	0,65	0,65
	Hallintojohtaja	1	1	1	1	1
	Toimistosihtööri	1	1	1	1	1
Yhteensä		2,65	2,65	2,65	2,65	2,65
Sivistystoimi	Sivistystoimen hallinto					
	Sivistysjohtaja	0,5	0,5	0,5	1	1
	Toimistosihtööri	0,5	0,3	0,2	0,2	0,2
Perusopetus	Yhteiskoulu					
	Peruskoulun rehtori	1	1	1	1	1
	Koulusihtööri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Lehtori	2	2	2	2	2
	Lehtori, osa-aikainen	0,3	0,3	0	0	0
	Tuntiopettaja, aineenop	4,5	4,5	5	5	5
	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Luokanopettaja	8	10	10	9	9
	Luokanopettaja MA		1	1	0	0
	Esikoulunopettaja	1	1	1	1	1
	Esikoulunopettaja MA	1	1	0	0	0
	Emäntä	1	1	1	1	1
	Keittäjä	2	2	2	2	2
	Ruokapalvelutyöntekijä	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja	1	1	1	1	1
	Ruoanjakaja MA	0,5	0	0	0	0
	Peruskoulun yht.virat					
	Erytysluokanopettaja	1	1	1	1	1
	Erytysopettaja	3	2,4	2,4	2	2
	JOPO-opettaja	1	0	0	0	0
	Koulunkäynninohjaaja	8	8	8	8	8
	Koulunkäynninohj. MA	1	1	1	0	0
	Länsirannan koulu					
	Ap.johtaja, luokan op.	1	0	0	0	0
	Luokanopettaja	1	0	0	0	0
	Rantakankaan koulu					
	Ap.johtaja, luokanopet	0	0	0	0	0
	Luokanopettaja	0	0	0	0	0
	Keittäjä-siivooja	0	0	0	0	0
	Valmistava opetus					
	Opettaja	1	0,4	1	0,5	0,5
	Lukio					
	Lukion rehtori	0,5	0,5	0,5	1	1
	Koulusihtööri	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Lehtori	5,5	5,5	5	4,5	4,5
	Tuntiopettaja	0,5	0,5	0	0	0

	Opinto-ohjaaja	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Kirjasto					
	Kirjaston johtaja	0	1	1	1	1
	Kirjastonhoitaja	0,6	0	0	0	0
	Kirjastovirkailija	1	1	1	1	1
	Vapaa-aikatoimi					
	Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	1
	Varhaiskasvatus					
	Keittäjä, Ullanlinna pk	1	1	1	1	1
	Keittäjä, Kastehelmi MA	1	1	1	0	0
Yhteensä		54,4	52,9	51,6	47,2	47,2
Muut palvelut	Oikeudenhoito ja turv.					
	Yleinen edunvalvoja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1,4	1,4	1,6	1,6	1,6
	Hanketyöntekijä, ma	1	1	1		
Yhteensä		3,4	3,4	3,6	2,6	2,6
Tekninen toimi	Yhdyskuntasuunnittelu					
	Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
	Toimistos sihteeri	1	1	1	1	1
	Yhdyskuntainsinööri	1	1	1	1	1
	Siivoustyönohjaaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	Yhdyskuntapalvelut					
	Kirvesmies		2	1	1	1
	Liikunta-alueidenhoitaja	1	1	1	1	1
	Toimitila- ja vuokr.palv.					
	Kirvesmies	2,8	1,81	1	0,81	0,81
	Laitosmies-talonmies	1,81	1,81	2	1,81	1,81
	Siivooja	7	6,11	6,11	6,11	6,11
	Vesihuolto					
	Kirvesmies	1	1	1	1	1
	Muu liikeluonteinen toiminta					
	Traktorinkuljettaja	2	2	2	2	2
	Rakennusvalvonta					
	Rakennustarkastaja	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
	Rakennusvalvontasiht.	1	0,4	0,4	0,4	0,4
	Ympäristöhuolto					
	Ympäristösihteeri	0	0	0	0	0
Yhteensä		20,81	20,33	18,71	18,33	18,33
Elinvoimapalvelut	Kunnanjohtaja	0,35	0,35	0,35	0,35	0,35
	Viestintä- ja hank.tt	1	1	1	1	1
Yhteensä		1,35	1,35	1,35	1,35	1,35
YHTEENSÄ		82,61	80,63	77,91	72,13	72,13

*Sivistystoimen henkilöstömäärä ilmoitettu syyslukukauden alkutietojen mukaan eli esim. elokuun 2023 tilanne.

9 TALOUSSUUNNITELMA

LAPPAJÄRVEN KUNTA		TALOUSSUUNNITELMA		
		2 025	2 026	2 027
	YLEISHALLINTO			
1100	Luottamushenkilöhallinto			
	Menot	-236 470	-246	-258
	Tulot	3 080	3	3
	Netto	-233 390	-243	-255
1200	Yleiset toimistopalvelut			
	Menot	-409 161	-417	-417
	Tulot	21 300	21	21
	Netto	-387 861	-396	-396
1300	Muu yleishallinto			
	Menot	-132 570	-132	-132
	Tulot	10000	10	10
	Netto	-122 570	-122	-122
1000	YLEISHALLINTO YHTEENSÄ			
	Menot	-778 201	-795	-807
	Tulot	34 380	34	34
	Netto	-743 821	-761	-773
2000	SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI			
	Menot	-94 750	-81	-82
	SIVISTYSTOIMI			
4100	Sivistystoimen hallinto			
	Menot	-107 960	-113	-115
	Tulot	0	0	0
	Netto	-107 960	-113	-115
4200	Perusopetus			
	Menot	-2 664 735	-2 650	-2 650
	Tulot	166 000	170	170
	Netto	-2 498 735	-2 480	-2 480
4300	Peruskoulujen yhteinen toiminta			
	Menot	-503 860	-470	-472
	Tulot	0	0	0

	Netto	-503 860	-470	-472
4400	Lukiokoulutus			
	Menot	-749 815	-750	-755
	Tulot	10 500	10	10
	Netto	-739 315	-740	-745
4500	Ammatillinen koulutus			
	Menot	-91 000	-91	-91
	Tulot	0		
	Netto	-91 000	-91	-91
4600	Kirjasto			
	Menot	-208 439	-212	-214
	Tulot	2 000	2	2
	Netto	-206 439	-210	-212
4700	Vapaa-aikatoimi			
	Menot	-551 975	-554	-556
	Tulot	60 000	60	60
	Netto	-491 975	-494	-496
4800	Varhaiskasvatus			
	Menot	-1 600 115	-1 602	-1 604
	Tulot	279 670	280	281
	Netto	-1 320 445	-1 322	-1 323
4000	SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-6 477 899	-6 442	-6 457
	Tulot	518 170	522	523
	Netto	-5 959 729	-5 920	-5 934
	MUUT PALVELUT			
5100	Maaseutuhallinto ja hankkeet			
	Menot	-229 190	-230	-231
	Tulot	96 770	18	18
	Netto	-132 420	-212	-213
5200	Oikeudenhoito ja turvallisuus			
	Menot	-184 290	-188	-190
	Tulot	165 000	166	167
	Netto	-19 290	-22	-23
5000	MUUT PALVELUT YHTEENSÄ			
	Menot	-413 480	-418	-421

	Tulot	261 770	184	185
	Netto	-151 710	-234	-236
	TEKNINEN TOIMI			
6100	Yhdyskuntasuunnittelu			
	Menot	-291 690	-293	-295
	Tulot	31 200	31	31
	Netto	-260 490	-262	-264
6200	Yhdyskuntapalvelut			
	Menot	-456 750	-458	-459
	Tulot	311 105	313	313
	Netto	-145 645	-145	-146
6300	Toimitila- ja vuokrauspalvelut			
	Menot	-1 618 680	-1 418	-1 418
	Tulot	1 603 055	1 603	1 603
	Netto	-15 625	185	185
6400	Vesihuolto			
	Menot	-399 210	-400	-401
	Tulot	496 500	496	496
	Netto	97 290	96	95
6600	Jätehuolto			
	Menot	-2 500	-2	-2
	Tulot	0	0	0
	Netto	-2 500	-2	-2
6700	Maa- ja metsätilat			
	Menot	-26 420	-25	-25
	Tulot	139 000	120	120
	Netto	112 580	95	95
6800	Muu liikeluonteinen toiminta			
	Menot	-115 930	-109	-109
	Tulot	38 600	37	37
	Netto	-77 330	-72	-72
6900	Muu toiminta			
	Menot	-11 210	-11	-11
	Tulot	7 690	7	7
	Netto	-3 520	-4	-4
6950	Ympäristöpalvelut			

	Menot	-135 180	-137	-138
	Tulot	38 500	39	39
	Netto	-96 680	-98	-99
6000	TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ			
	Menot	-3 057 570	-2 853	-2 858
	Tulot	2 665 650	2 639	2 639
	Netto	-391 920	-214	-219
7000	ELINVOIMAPALVELUT			
7100	Elinvoimalautakunta			
	Menot	-5 820	-6	-6
	Tulot	0	0	0
	Netto	-5 820	-6	-6
7150	Elinkeinoelämän edistäminen			
	Menot	-765 810	-715	-717
	Tulot	900	0	0
	Netto	-764 910	-715	-717
7000	ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ			
	Menot	-771 630	-721	-723
	Tulot	900	0	0
	Netto	-770 730	-721	-723
8100	Toiminnan rahoitus			
	Verotulot	6 024 000	6 233	6 318
	Valtionosuudet	3 205 570	3 165	3 145
	Netto	9 229 570	9 398	9 463
8200	Korot			
	Rahoitustuotot ja -kulut	-355 600	-284	-274
	Netto	-355 600	-284	-274
8300	Muu rahoitus			
	Rahoitustuotot ja -kulut			
	Netto	21550	20	20
8000	RAHOITUS YHTEENSÄ			
	Verotulot	6 024 000	6 233	6 318
	Valtionosuudet	3 205 570	3 165	3 145
	Rahoitustuotot ja -kulut	-334 050	-264	-254
	Netto	8 895 520	9 134	9 209
LAPPAJÄRVEN KUNTA YHTEENSÄ				

	Toimintamenot	-11 593 530	-11 310	-11 348
	Toimintatulot	3 480 870	3 379	3 381
	Toimintakate	-8 112 660	-7 931	-7 967
	Rahoitus netto	8 895 520	9 134	9 209
	Vuosikate	782 860	1 203	1 242
	Poistot	-1 091 430	-1 115	-1 129
	Tilikauden tulos	-308 570	88	113
	Tunnusluvut			
	Toimintatulot/toimintakulut, %	30,0	29,9	29,8
	Vuosikate/Poistot %	71,7	107,9	110,0
	Vuosikate €/asukas	290,6	454,8	478,2
	Kertynyt ylijäämä (milj.euroa)	2,0	2,1	2,2
	asukasluku	2694	2645	2597

10 RAHOITUSSUUNNITELMA

Toiminnan rahavirta	2025	2026	2027
Vuosikate	782860	1203	1242
Tulorahoituksen korjauserät			
Toiminnan rahavirta	782860	1203	1242
Investointimenot	-1622500	-1673	-1280
Rahoitusosuudet investointeihin	343000	443	400
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot			
Investointien rahavirta	-1279500	-1230	-880
Toiminnan ja investointien rahavirta	-496640	-27	362
Rahoitustoiminta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäys			
Antolainauksen vähennys			
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset	946640	27	-362
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-450000	-545	-558
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	496640	-518	196
Lyhytaikaisten lainojen muutos			
Rahoituksen rahavirta	496640	27	-362
Lainakanta 31.12.	12576640	12169	11610
Lainakanta euroa/asukas	4668	4601	4471

11 VESIHUOLTOLAITOS

Ulkoinen/sis				
LAPPAJÄRVEN KUNTA BUDJETTI 2024				
VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄRI- LAITOS) TASEYKSIKKÖ				
TULOSLASKELMA	LTK ESITYS 2025		LTK ESITYS 2024	
Liikevaihto		496 500,00		578 900,00
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Valmistus omaan käyttöön				
Liiketoiminnan muut tuotot				
Tuet ja avustukset kunnalta				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-157 200,00		-166 900,00	
Varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)				
Palvelujen ostot	-216 500,00	-373 700,00	-216 750,00	-383 650,00
Henkilöstökulut				
Palkat ja palvelut	-19 100,00		-15 500,00	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-5 910,00		-2 680,00	
Muut henkilösivukulut	-500,00	-25 510,00	-470,00	-18 650,00
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-177 729,00		-185 331,00	
Arvonalentumiset		-177 729,00		-185 331,00
Liiketoiminnan muut kulut				
Liijäämä (-alijäämä)		-80 439,00		-8 731,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot				
Muut rahoitustuotot				
Kunnalle maksetut korkokulut				
Muille maksetut korkokulut				
Korvaus peruspääomasta	-22 042,89		-22 042,89	
Muut rahoituskulut		-22 042,89		-22 042,89
Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä		-102 481,89		-30 773,89
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia		-102 481,89		-30 773,89
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)				
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähen- nys (+)				
Tuloverot				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		-102 481,89		-30 773,89

VESIHUOLTOLAITOS (VESILAITOS+VIEMÄ- RILAITOS) TASEYKSIKKÖ				
RAHOITUSLASKELMA	LTK ESITYS 2025		LTK ESITYS 2024	
Toiminnan rahavirta				
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-80 439,00		-8 731,00	
Poistot ja arvonalentumiset	177 729,00		185 331,00	
Rahoitustuotot ja -kulut	-22 042,89		-22 042,89	
Satunnaiset erät				
Tuloverot				
Tulorahoituksen korjauuserät		75 247,11		154 557,11
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-110 000,00		-110 000,00	
Rahoitusosuudet investointimenoihin				
Pys vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		-110 000,00		-110 000,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-34 752,89		44 557,11
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys kunnalle				
Antolainasaamisten lisäys muilta				
Antolainasaamisten vähennys kunnalta				
Antolainasaamisten vähennys muilta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalta				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta				
Lyhytaikaisten lainojen muutos muilta				
Oman pääoman muutokset				
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomienmuut.				
Vaihto-omaisuuden muutos				
Saamisten muutos kunnalta	34 752,89		-44 557,11	
Saamisten muutos muilta				
Saamisten muutos				
Korottomien velkojen muutos kunnalta				
Korottomien velkojen muutos muilta		34 752,89		-44 557,11
Rahoituksen rahavirta		34 752,89		-44 557,11
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12				
Rahavarat 1.1				

